

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		v upravnistvu prejemam:	
celo leto naprej	K 24.—	celo leto naprej	K 22.—
pol leta	12.—	pol leta	11.—
četrt leta	6.—	četrt leta	5.50
na mesec	2.—	na mesec	1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5 (v priložju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredno in praznično.

Inserati veljajo: peterskopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 25.—	celo leto naprej	K 30.—
pol leta	13.—	za Ameriko in vse druge dežele	K 35.—
četrt leta	6.50		
na mesec	2.30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma. Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Kraljeva ulica št. 5, telefon št. 35.

Juriš italijanske armade na našo primorsko fronto.

PO 50URNI ARTILJERIJSKI PRIPRAVI SE JE PRIČEL V ČETRTEK SPOŠNI JURIS NA NAŠO PRIMORSKO FRONTO. — NA KRNU, PRI TOLMINU IN DOBERDOBU SE VRŠIJO SRDIŠI BOJI. — NAŠE ČETE SO VSE DOSEDANJE ITALIJANSKE NASKOKE KRVAVO ODBILE.

Dunaj, 22. oktobra. (Kor. urad.) Uradno razglajajo:

Italijansko bojišče.

Kakor smo pričakovali, se je pričel včeraj dopoldne po več nego 50urni artiljerijski pripravi splošni juriš glavnih sil italijanske armade na našo pozicijo v Primorju, tretji v petmesečni vojni dobi. Na Krnu, na postojankah tolminskega mostišča in zlasti na doberdobski planoti se vršijo luti boji. Na krnsko oporišče naperjeni napadi polka št. 110 mobilne milice so se zlomili z izredno težkimi izgubami. Drugi napad v tem prostoru se je izjalovil v ognju naših hrabrih braniteljev po kratkem času. Predpolje pozicij je pokrito z italijanskimi trupli. V tolminskem mostišču so se obrnili sovražni napadi v glavnem proti Mrzlemu vrhu in južnim delom naše obrambne fronte. Vsi napadi so bili krvavo zavrnjeni. Na posameznih mestih, kjer je vdrli sovražnik pri prvem jurišu v našo najsrednjo črto, so ga protinapadi vrgli zopet nazaj. Tudi tu so izgube Italijanov jako velike. Na hribu Sv. Mihaela so vdrle močne sovražne sile popoldan v naša krita. S sledečim protinapadom so bile povsod vržene nazaj. Prejšnje pozicije so zopet v naši posesti. Po več napadih se je posrečilo Italijanom vdreti tudi v južnem sosednem odseku v naše strelske järke. Nihče izmed njih se ni vrnil. Južnozapaдна fronta visoke planote je bila istotako pozorišče krvavega bojenja. V boju je prišlo večkrat do spopada na nož na pest. Izgube sovražnika so tu posebno težke. V ravno pretekli noči so trajali boji na doberdobski visoki planoti dalje z nezmanjšano močjo.

Na Koroškem so bili napadi na Hochweissensteinu (Monte Paralba),

v okolici Plöckna in v Jezerski dolini zavrnjeni.

Na tirolski fronti prej ko slej luti topovski boji. V Dolomitih so se razbili novi italijanski napadi ob naših trdnih pozicijah.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. H ö f e r, fml.

TRETJA BITKA OB SOČI.

Tretja bitka ob Soči je v polnem teku. Po Joffirejevem receptu so pripravljali Italijani pehotni napad s 50urnim ognjem iz več tisoč topov. Dne 21. so se pričeli pehotni juriši. Napadalci so prispeli na več odsekih do razstreljenih jarkov. Po načrtu pripravljeni protinapadi so vrgli sovražnika zopet iz jarkov. Italijani so imeli že prvi dan bitke nenavadno visoke izgube. Na nekaterih točkah so bili celi oddelki v bližinskem boju dobesedno uničeni.

Tretja bitka ob Soči presega v silovitosti in prelivanju krvi obe prejšnji, cela italijanska armada juriša. V prvi črti stoječe zore ojačujejo zadaj postavljene močne rezerve, ki naj izpolnjujejo široke vrzeli. Boj, kakor se vidi, radi tega še ni dosegel svojega viška. Ker pa se je posrečilo, odbiti prvi luti naval, in sicer z izgubami za sovražnika, ki bodo daleč presegle njegove izgube v drugi bitki, cenjene na 60.000 mož, ako pojde tako dalje še nekaj dni, ni za nas nikakega povišanja, da bi dvomili nad vstrajnostjo naše fronte in končnim rezultatom tretje velike bitke ob Soči.

Uničen italijanski zbor.

Iz Inomosta poročajo 21. oktobra: Povodom poslednjega italijanskega napada ob Soči je bil popolnoma uničen beneški zbor; od 4000 mož jih ni ostalo niti 400. Polkovnik je odstavljen in pride pred vojno sodišče.

Zbor, ki je uničen, so tvorili beneški financieri. Zbor je štel 20 stotnikov. Italijani so jih izvežbali za obmejno službo. Med njimi so bili jako dobri smučarji.

Italijani streljajo na italijanske begunce.

Dunaj, 21. oktobra. Iz vojnoporočevalskega stana: Kako ljubezljivo ravna Italijani s svojimi brati, katere je treba odrešiti, dokazuje dejstvo, da so streljali s topovi na prebivalce kraja Ronchi, severno-zapadno od Borge, ki so bežali pred sovražno evakuacijo.

Italijanski fiasko.

Basel, 22. oktobra. Nevtralni listi konstatujejo ob bližnjem poteku petega italijanskega vojnega meseca, da Italijani tudi v petem mesecu niso dospeli nikjer čez svoje pozicije, na katere so se postavili začetkom vojne. Tudi v Italiji se priznava brez olepšavanja skoro v vseh ljudskih slojih izjalovljenje italijanske vojne proti Avstriji.

ITALIJANSKI PARNIK POTOPILJEN.

Berolin, 22. oktobra. Posebni poročevalci Wolfiovega urada poročajo iz Aten:

Neki avstrijski podmorski čoln je potopil neki italijanski parnik.

ITALIJANSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 22. oktobra. Iz vojnoporočevalskega stana: Poročilo italijanskega generalnega štaba. Dne 19. oktobra se je nadaljevala naša ofenziva v Trentino s sijajnim uspehom. V Judikarijah smo vzeli Cima Pallone, severo-vzhodno Condina, izredno močno pozicijo, ki obvladuje izhod doline Daone in Ledoi in je bila ojačena z dvema vrstama strelskih jarkov, izmed katerih so nekateri vsevani v skale. Tu smo vjeli 80 mož, med njimi 4 oficirje. Ostanek avstrijske posadke je iskal svojo rešitev v begu. V Lagarinski dolini smo zavzeli v spopolnejne akcije z dne 18. oktobra višine severno in severo-vzhodno Crosana, ki so bile tudi utrjene s številnimi močnimi okopi. Nato je poskusil sovražnik od Sv. Bernarda na hribu Piana preganati nas iz pozicij, katere smo zasedli, z ljutim artiljerijskim ognjem, ni pa mogel doseči nikakega uspeha. Tudi v gorenji dolini Cordevole se je včeraj napad nadaljeval. Tu smo za-

sedli Sief na pobočjih Col di Lana. V odseku Falzarego so dosegli naši alpinci mali Logaceio. V dolini Felle je napadel sovražnik dne 18. in 19. oktobra večkrat naše pomaknjene pozicije, bil pa je vedno vržen nazaj. V gorenji in srednji Soški dolini in na Kraški planoti traja artiljerijski dvoboj in ga časih prekinajo male pehotne akcije. Včeraj je podvzelo lastno zračno brodogeje zopet napad na sovražno letališče pri Ajševici. Vržene so bile številne bombe z vidnim izvrstnim uspehom. Obstreljevala je letala močna sovražna artiljerija, vrnila pa so se nepoškodovana.

Značilno italijansko uradno poročilo.

Dunaj, 21. oktobra. Iz vojnoporočevalskega stana: Italijansko vojno poročilo z dne 17. oktobra je značilno za način, kako zna Cadorna celo najmanjše dogodke pretvoriti v boje velikega štila. Kakor poroča italijanski komunik, gre za trdovraten boj za kraj Pregasina na zapadnem obrežju Gardskega jezera, ki se je pričel dne 13. oktobra. O 14. Cadorna molči. Dne 14. oktobra je imel, po Cadornovem poročilu, zopet pričeti napad za posledice zavzetje Pregasina. V resnici pa tu ni šlo za kraj Pregasina, katerega sploh nismo zasedli, marveč za napad na naše oporišče, severno kraja na Nodici ležeče s posadko pol kompanije črnovojnikov. Ta, dne 13. oktobra ob 2. popoldne od enega alpskega bataljona izvedeni napad je bil krvavo odbit. V bližnjem predpolju smo našli 100 sovražnih trupel. Neki vjetnik je izpovedal, da je njegova stotnija skoro popolnoma uničena. Od takrat dalje sovražnik napade ni ponovil, marveč se je zadovoljil z zasedenjem kraja Pregasine, katerega nismo branili.

DROBNE VESTI IZ ITALIJE.

Aretirali so po sklepu vojnega sodišča podpolkovnika Monsachia 74. pehotnega polka in majorja Fachenda, ker sta iz rezervne blagajne poneverila svoto 138.000 lir.

Italijanski parlament bo sklican najbrže drugi mesec. Nekateri listi zahtevajo, da mora biti sklican še ta mesec ter da naj zboruje samo en dan. »Messaggero« pa pravi, da bo zbornica sklicana med 23. novembrom in 15. decembrom in da bo zborovala do Božiča.

Preko Curiha poročajo, da na Sardiniji aretirajo dan na dan vse polno ljudi, ki niso zadovoljni z nadaljevanjem vojne.

Policija v Florenci je aretirala po nalogu vojnega sodišča v Benetkah grofco Marijo Vojnovič iz Dubrovnika, ker je osumljena vohunstva.

Rennell Rodd, gospod v Italiji.

»Berliner Tageblatt« se poroča iz Rima: Izključni gospodar položaja v Italiji je angleški poslanik Rennell Rodd, ki popolnoma obvladuje Sonnina in Salandro. Sonnino živi samotarsko življenje in ne pušči k sebi nobenega človeka razven Salandro in Rennell Rodda. O kralju ni več govora; čuje se samo, da ga lomijo krči v glavnem stanu. Na njegovem mestu vlada Rennell Rodd. Za Rennell Roddom pa je na italijanskem dvoru najvplivnejša oseba mis Brown, odgojiteljica kraljevskih otrok. Temu se marsikdo v Italiji čudi, kakor tudi dejstvu, da italijanska kraljica Helena krepko podpira angleško agentinjo.

Zavezniki ne vpoštevajo posebnih interesov Italije.

»Giornale d' Italia« čuti potrebo, zavarovati se proti temu, da zavezniki Italije, kakor tudi Grčija se nič ne ozirajo na posebne interese Italije in odkazujejo Epir, Dofran, bolgarsko obalo do Enosa, egejske otoke in celo Ciprski otok Grčiji v škodo pogrebnega ravnotežja v sredozemskem morju, katero bi morala vzdrževati Italija. — Neki italijanski trgovec iz Patrasa piše, da se grški eksportni trgovci bojijo konflikta Grčije s četverozvezo in porabljajo sedanjo perijodo diplomatskih pogajanj, da spravijo proč vse blago iz strahu pred morebitno blokado.

Popolna svoboda govora v italijanskem parlamentu.

Salandra je izjavil napram uredniku lista »Tribuna«, da bo vlada pustila v parlamentu, ki bo v kratkem sklican, popolno svobodo govora; sicer vé, da je pričakovati napadov, ali se jih ne boji in prebivalstvo jih bo znalo ceniti po vrednosti. Glede cenzure je rekel, da je ni mogoče odstraniti in tudi ne odvzeti jej ostrogi, dasi priznava njene napake in inkongruence, ki so pa neizogibne.

Italijansko posojilo v Ameriki.

Italija dobi v Novem Jorku, kakor se od tam brzojavlja, s posredovanjem banke »Lee Higginson« po-

LISTEK.

Odvetnikova skrivnost.

Angleški spisal J. K. L e y s. (Dalje.)

»Torej vidiš, stric, da ni nič hudega. Kar govori! Prav nič ti ne bo žal.« Tako je Dane silil strica, a predno se je Mathew Fane še do dobra odkašljaj, se je O' Neil spomnil, da zna biti nad Hughom Thesigerjem razglašena obsodba, še predno bo Mathew Fane vse povedal, kar mu je znano. Vedel je, kako težave je premagati, če se hoče že izrečeno sodbo ovreči in zato je želel, da bi prišel Mathew Fane še pred koncem obravnave pred porotno sodišče.

Ne da bi izgubljal dosti besedi, je O' Neil pograbil Mathewa Faneja, ga spravil kar mogoče hitro po stopnicah in na voz in ukazal izvoščeku, naj goni konje kar le more.

Ko je O' Neil vstopil v porotno dvorano, je najprej zagledal Hugh Thesigerja, ki je sicer blede, a miren sedel na obtožni klopi, dočim je sodnik lord Cherry ravno razlagal porotnikom, kaj govori za kriydo ob-

toženca. Ne meneč se za sodne običaje in predpise je O' Neil kar pri vratih zaklical:

»Mylord! Gospod sodnik! Obtoženec je nedolžen! Thesiger ni imel oporoke nikdar v rokah in tudi Feliksa ni zastrupil. Jaz to lahko dokazem!«

O' Neil je to zavpil v skrajni razburjenosti, ne da bi prav vedel, kaj govori. Po njegovih besedah je zavladala v dvorani grobna tišina. Vsi navzoči so se strme ozirli na vrata, kdo si je dovolil, motiti na tak način sodno obravnavo. Tudi lord-sodnik se je ozrl in na njegovem obrazu se je videlo, kako je presenečen.

»Gospod O' Neil,« je rekel sicer strogo, a vendar nekako zadovoljno, »tako se ne smete tukaj vesti.«

»Vem, gospod sodnik. Prosim odpuščanja, da sem se spozabil. Zapeljala me je želja, da bi sodba ne bila prej razglašena, dokler ni zaslišani mož, ki sem ga kar seboj pripeljal, mož, ki bo nekaj priznal, kar bi Vas, gospod sodnik, in tudi porotnike prepričalo o popolni nedolžnosti obtoženega Hugh Thesigerja.«

»Hugh Thesiger je svojo krivdo sam priznal,« je opomnil lord-sodnik.

»Da! Ali le vsled velike zmote, v katero so ga pripravile nesrečne

okoliščine. Če mi dovolite nekaj minut . . .«

»Prekinil bom obravnavo za deset minut,« je dejal sodnik in je vstal s svojega sedeža ter z O' Neilom odšel iz sobe.

Minilo je deset minut, potem pol ure, potem še dobro uro, a sodnika še ni bilo v dvorano. Lord Cherry se je hotel prej natančno podučiti o celi stvari, ki mu jo je O' Neil povedal, predno se je odločil glede nadaljnega postopanja.

Končno se je vrnil sodnik in naznanil, da bo zaslišal dve novi prič. Mathew Fane in Danijel O' Leary sta bila temeljito izprašana in Fane je odkritosrečno priznal svojo krivdo. Rekel je, da je že od smrti Rikarda Boldona ves čas iztikal za oporoko, da bi se je polastil in jo prodal Frederiku Boldonu. Prišedši usodepolni dan v Feliksovo sobo, je videl, da je imel njegov gospodar pred seboj na mizi tržico, v kateri je hranil najvažnejše papirje, ki jih ni hotel pustiti v pisarni. Feliks mu je naročil, naj mu da pripravljeno juho. Fane je takrat zagledal steklenico s kokainom in v tistem hipu ga je spreletela misel, da spravi s tem zdravilom svojega gospodarja v nezavest in se polasti oporoke. Feliks ni zapazil, da je Fane vliil v juho velik del zdravila. Mirno je juho zaužil in

kmalu potem izgubil zavest. Fane je vzel oporoko in odšel, v svoji razburjenosti pa je pozabil zapreti zunanja vrata.

Kar je Fane povedal, se je zdelo vsem ne samo verodostojno, nego povsem prepričevalno. Lord - sodnik pa je uvaževal tudi možnost, da so Thesigerjevi prijatelji morda Mathewa Faneja podkupili, naj samega sebe obtoži, ker more dobiti le nezadovoljstvo, zato je ukazal poklicati pred sodišče slugo Duerota, obenem pa je odredil, da je šel preiskovalni sodnik zaslišati bolnega Frederika Boldona.

Duerot se je povabila na sodišče močno ustrašil, a ni se ga mogel ubraniti in je brez ugovora sledil policijskemu agentu na sodišče, kjer je bil takoj zaslišan. Duerot ni tajil, da pozna Mathewa Faneja in je tudi povedal, da je Fane njegovega gospodarja Frederika Boldona večkrat obiskal. Na sodnikova vprašanja je po kratkem obotavljanju tudi priznal, da mu je Frederik Boldon naročil, naj spravi skrivaj neke papirje v pisalno mizo lady Boldonove. Duerot je pa tudi hitro dostavil, da ni niti najmanj slutil, da je to protipostavno, kar je storil po ukazu svojega gospodarja.

»Tako, tako,« je menil sodnik

razmišljeno. »Ali je bil predal pisalne mize zaklenjen?«

»Ne!«

Komaj je bil Duerot izrekel to besedico, se je spomnil, da je bilo že pred parotniki dognana resnica, da je bil namreč predal zaklenjen. Prebledel je in hitro dostavil:

»A morda je bil predal zaklenjen.«

»Kdo Vam je dal ključ?« je strogo vprašal sodnik.

Duerot je drhtel strahu po vsem životu; odpiral je ustnice, a ni mogel nič razločnega povedati.

»Če nečete odgovoriti, pa pustite,« je dejal sodnik. »Morda ste storili kaznivo dejanje, a po angleškem pravu niste dolžni, samega sebe obremeniti. Za danes ste opravi-«

Duerot jo je tako hitro popihal iz sodne dvorane, kakor bi se bal, da ga še na potu primejo in tako ga je bilo strah vsakega daljnega zaslišanja, da je še tisti večer zapustil London.

Fane je bil odpeljan v preiskovalni zapor. Bodi že zdaj povedano, da je bil čez nekaj tednov obsojen le na tri mesece ječe, ker je sodišče smatralo, da je le po nesreči dal odvetniku Feliksu preveč kokaina, češ, hotel ga je samo onesvestiti in ni ga mislil zastrupiti. (Dalje prih.)

sojilo 25 milijonov dolarjev za eno leto po 6 procentov.

Novi italijanski davki.

Dne 20. je izšel nov davčni dekret, ki odreja obremenitve za vojno službo nesposobnih, davek na zabave, povišanje davkov na kolke in poštnih in brzojavnih pristojbin. Ti novi davki bodo dali skupno okoli 50 milijonov lir na leto.

Luzzatti pravi v »Corrieru«, da se je vlada odločila, da bo krila obresti za tekoče vojne stroške iz novih davkov. Vojni troški znašajo dnevno 17 do 18 milijonov, po odbitku rednih etatnih izdatkov najmanj 14 milijonov.

V goriško-gradlškem zasedenem ozemlju.

Naš P. na soški fronti je povedal, da proti laški pehoti imajo močnega zaveznika v močvirni dolini, ki se nahaja med našimi in med laškimi strelskimi jarki in ki je precej podobna ljubljanskemu Barju. To je »agro monfalconese«, tržiška ravan, po kateri so napeljavane vodne naprave za namakanje zemlje. To je edino veliko delo obsežnega gospodarskega pomena, ki je bilo napravljeno doslej v deželi, pa v italijanskem, oziroma furlanskem delu. Ravan je suha, neizmerna škoda je pomenila kmetijstvu, namakanje pa je velikanska korist. Pokojni goriško-gradlški deželni glavar dr. Pajer ima glavne zasluge za to veliko agrarno delo. Sploh sta se obe italijanski stranki, kakor sta se imenovali v Gorici, v Furlaniji sta hoteli biti obe furlanski, res z največjo vnemo brigali za gospodarski procvit furlanske ravnine. Liberalna laška stranka se je ozirala bolj na dobre gospodarje »grofe« (conti), in druge vplivnejše osebe, ljudska stranka pa je trdila, da dela za ljudstvo. To je bilo šele par let pravzaprav, kajti poprej je bila vsemogočna italijanska liberalna stranka, ki je iz Gorice obvladavala Furlanijo. Ze imenovani deželni glavar dr. Pajer (po katerem pa, mimogrede povedano, se je pretakala neitalijanska kri, mati je bila Tolminka in oče tudi ni bil Italijan), je obljubljal Furlanom na nepozabnem volilnem shodu v Zagraju — paradiž. Star je bil, čestitljiv, s tipično italijansko kratko brado, ohromel na nogah, pripeljali so ga bili v Zagraj in postavili za mizo in tam je v lepim in izbranih besedah obljubljal Furlanom

paradiž, ako ostanejo stranki zvesti. Furlani sicer niso ostali stranki zvesti in Pajer je že odšel v paradiž, dasi ne ravno furlanski, paradiž pa so jim gradili potem ljudski poslanci z regulacijo rek, hudournikov, z različnejšo gospodarsko pripomočjo, z osuševanjem močvirja, kjerkoli ga je kaj, zasnovana so bila velika regulacijska in osuševalna dela. Furlanija se je res imela spremeniti v deželo, ki bi bila lahko vzorec vsem drugim. In to deželico se je hotelo odstopiti pohlepni Italijanovi... Da se vrnemo k našemu P., ki gleda dol na močvirno dolino. One vodne naprave, tako lepo izpeljane, se prav lahko porabi v to, da se napravi močvirje. In močvirna dolina našim braniteljem izborni službi.

Govorili smo o Gradežu, spregovorimo še o Barbani, krasen otokček je to, mičen, kot nekaj vabljiv zaklad tiči med lagunami. Tam je romarska pot in vsepolno pobožnih romarjev, Furlanov in Slovencev iz dežele, iz Trsta, iz Istre je hodilo sem prosit pomoči Mater Božjo. Majhen otokček, kakor nekaka igrača. Cerkev je tam, resni obrazi patriarhov v reliefih gledajo na posetnika, zavetišče za romarja, dobra gostilna, par dreves, mala stranska kapela in neka ribiška kočica. To je vse. Vodnjak je tudi in vodi iz nje ga se peni, kakor bi se točilo šampanjca. Glede ratlinstva se lahko napravi cele študije, školjk vseh vrst v izobilju, nikdo, kdor pride tu okoli, ne zamudi prilike, da bi si ne ogledal to krasoto. V ozadiju gozd s pinjami, tam pri Belinji pa je stalo nekoč gledališče in tempelj Belena. Sloveči lovi na race, ključače... Zabele tudi tukaj okoli dovolj.

Posebnost v tem koncu dolenje Furlanije so ribiške kočice s svojimi prebivalci. Iz trsa je postavljena povsem primitivno v obliko stožca, samo na vrhu malo potegnjenega, okno tudi gleda ven, na sredi je ognjišče, pri kraju postelj, ki spominja na posteljo v barakah beguncev, vse tako, kakor bi prišel človek tja kot v kako bivališče narodov, katere nazivljamo še divje. Naši divji ribiči, ponižni, dobri so, okoli sebe vidijo velikanski promet, koliko sveta je šlo mimo njih v Gradež, oni so ostali v svoji primitivnosti, oni so še povsem naravno ljudstvo. V šolo ne hodijo, kako pa naj vozi vsak dan otroke v kolno svojega malega otoka v šolo? Tak sijaj v Gradežu, zastopniki izobraženega sveta, malo proč praljudje...

Zapadna Makedonija v bolgarskih rokah.

NAŠE ČETE SO ZAJURIŠALE VIŠINO SLATINA TER SE BLIŽAJO SRBSKIM POZICIJAM NA KOSMAJU.

Dunaj, 22. oktobra. (Kor. urad.) Uradno razglašajo:

Jugovzhodno bojišče.

Ofenziva zaveznikov v Srbiji je tudi včeraj povsod napredovala. Avstro-ogrsko čete armade, kateri poveljuje general von Kövess, so zajuršale, prodirajoč proti kosmajski poziciji, južno Ralje dvigajočo se višino Slatino.

Na obeh straneh spodnje Morave prodirajoče nemške bojne sile so pridobile prostora severno Palanke in Petrovca.

Vranje, Kumanovo in Veles v Vardarski dolini se nahajajo v rokah Bolgarov.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. H ö f e r, fml.

PRODİRANJE GALLWITZOVE ARMADE. — BOLGARI SO ZASEDLI KUMANOVO IN VELES TER VRGLI SOVRAŽNIKE JUŽNO STRUMNICE ČEZ VARDAR NAZAJ.

Berlin, 22. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan 22. oktobra: Balkansko bojišče.

Od armadne skupine gfm. von Mackensena je dospela armada gen. von Kövessa v splošnem do črte od Arajeva do brda Slatina.

Armada gen. von Gallwitz je prodrla do Selevca, Savanovca in Trnovca ter do severno Ranovca.

Armada gen. Bojadževa prodira severno Knjaževca naprej. Od ostalih delov armade poročila še niso prispela. Drugi deli bolgarske vojske so zasedli Kumanovo. Veles je osvojen. Južno Strumice je vržen sovražnik čez Vardar.

Vrhovno armadno vodstvo.

POLOŽAJ NA SRBSKEM BOJIŠČU.

Nadaljujoč svoje energične napade, je zajuršala armada generala

von Kövessa srbsko pozicijo na Slatini, višini južno Umčarov. Desno Kövessovo krilo se bliža važni srbski postojanki na hribu Kosmaj, ki se dviga južno Velikega Sopota. Kosmaj je 624 m visok in zaraščen z gostim gozdom, v katerem se gotovo nahajajo trdne srbske obrambne pozicije. Utrjene so tudi višine desno in levo Kosmaja. Osvojitev te točke bo važna že radi tega, ker krije Kosmaj dohode na Arangelovac ob železnici, ki veže Valjevo z glavno srbsko progo. Ob Kolubari prodirajoči naši oddelki so dospeli do Arajeva, južno včeraj omenjenega Stepojevca.

Tudi Gallwitzova armada krepko napreduje. Zavzela je Savanovac in Turnovac, vasi, ki ležita kakih 8 kilometrov severno Velike Plane, kjer se križa železnica iz Smedereva z ono na Beograd. Vzhodno Morave se bližajo nemške čete Petrovcu, dosepele so že do Rašanca in Ranovca, od koder je še 8 do 11 km do Petrovca.

Bolgarska armada, ki je prekorčila Timok med Knjaževcem in Zaječarom se bori z močnim srbskim odporom. Makedonska bolgarska armada pa se že nahaja v posesti cele zapadne Makedonije, je pri Velesu zasedla vardarsko dolino in ogroža glavno mesto Makedonije Skoplje. Bolgarom se je tudi posrečilo vreči na Strumico prodirajoče Francoze in Srbe nazaj in kakor pravi bolgarsko poročilo, so bili Francozi in Angleži vrženi celo čez Vardar.

Angleži bombardirajo Dedeagač. V kakšnem namenu, še ni razvideti. Izključeno ni, da nameravajo zavezniški res izkrcati nekaj svojih čet tudi ob bolgarski egejski obali.

»Temps« se tolaži, da je srbsko umikanje le strategično.

Pariški »Temps« označuje umikanje srbske fronte kot strategično. Srbi so opustili svoj odpor na črti Beograd - Požarevac, ker so jih ob Timoku z močno artiljerijo napadajoči Bolgari ogrožali v hrbtu. Premoč bolgarskih čet je prisilila Srbe na umik. Pohod francosko - angleških čet na Gjevgleli je jako težav-

ven, ker Grška najbrž ne bo dala transportnih sredstev na razpolago.

»Križa ne more dolgo trajati.«

London, 21. oktobra. (Kor. ur.) Vojaški sotrudenik »Times« piše o položaju v Srbiji: Ker Grška in Rumunska ne sodelujeta, ni jasno, ali morejo priti francoske in angleške v Solunu izkrcane čete Srbom pravočasno na pomoč. Srbska armada se nahaja pred največjo nevarnostjo, ki jo more ogrožati. Dokler srbska glavna armada ni poražena, položaj še ni obupen, pač pa je seveda skrajno resen. Srbi se branijo pod izredno neugodnimi pogoji. Križa pa ne more več dolgo trajati.

General Sarraill ima v dolini Strumice malo izgledov. Najboljše, kar bi mogle francosko-angleške čete v slučaju, da ne bodo ojačene, storiti, je, da zadržijo Bolgare pri Štipu in Strumici. Predpogoj bi bil, da se zbere cela francosko-angleška sila pri Gjevgleli ter se pripravi na težaven boj v goratem ozemlju. O tem pa imamo žal le malo poročil.

Pred veliko bitko v Makedoniji.

Pariški listi javljajo iz Aten: Zdi se, da se pripravlja v Makedoniji velika bitka. Ob makedonski obali križarijo neprestano močna brodovja torpednih rušilcev, ki iščejo sovražne podmorske čolne. V Solunu vlada nad vse živahno življenje, kamor je prispelo na tisoče beguncev iz Beograda, Niša in Skoplja. V pristanišču se v enomer izkrcavajo francoske in angleške čete; častniki srbskega generalnega štaba konferirajo vsak dan s francoskim vrhovnim poveljnikom generalom Sarraillom. O gibanju izkrcanih čet se varuje najstrožja tajnost. Splošno pa prevladuje mnenje, da je v najkrajšem času pričakovati velikih dogodkov.

Bolgarski boji v Srbiji.

Budimpešta, 21. oktobra. Poročevalec lista »A Vilag« iz Sofije poroča: Topovi bolgarske težke artiljerije padajo že na ulice v Pirotu, katerega prve vtrdbe Krupac in Prišjan sta padli po dvadnevem odporu. Pri Krupcu so imeli Srbi težke izgube. Bolgari so vpenili znatne množine vojnega materiala. Najbolj krvav boj je pri Valandovem. Bolgarska težka artiljerija tam posebno deluje. Posamezne predstraže so dosepele do Vardaria in so poškodovale most med Mitrovico in Bordingi.

Velika bitka pri Velesu?

Reuter poroča iz Aten: Pri Velesu se je razvila velika bitka, katere se udeležuje že tudi turška kavalerija.

Pri Kumanovem so se borile tudi že francoske in angleške čete.

Skoplje pred padcem.

»Az Est« poroča: Avstrijski vojaški ataše pri bolgarski armadi, polkovnik Leksa, pravi: Boji med Bolgari in Srbi so izredno ljuti in krvavi. V srbskih jarkih se bore tudi žene, otroci in starčki. Manj hud je odpor prebivalstva v Makedoniji. Tam bo vojna kmalu končana. V malo dneh bo Skoplje v bolgarskih rokah.

Evakuacija Niša.

Iz Sofije poročajo: Srbske oblasti zapuščajo Niš in tudi srbski listi se že selijo. Avstrijske in nemške vojske vjetnike, ki se nahajajo v Nišu, prepeljejo v Mitrovico, od tam pa najbrž na Črno goro.

Bolgari pred Negotinom.

Iz Sofije poročajo: Bolgarske čete stoje v polkrogu pred Negotinom, ki gori na vseh koncih. Srbi se borijo obupno, da se izognejo katastrofi, ki jim grozi v obširnih negotinskih močvirjih.

Strumica ni zasedena.

Pariz, 20. oktobra. Iz Soluna poroča Agence Havas: Strumica ni zasedena, ker so francoske čete dobile povelje, da ne prekorčijo srbske meje. Celo bolgarsko obal ob egejskem morju so civilne oblasti izpraznile prebivalstva. Zagotovljeno je varstvo železniške proge od Skoplja.

Srbska vlada v Kraljevem.

Bukarešta, 22. oktobra. (Kor. urad.) L' Independance Roumaine poroča: Srbska vlada se je preselila v Kraljevo, ker pot v Bitolj ni več prosta.

(Kraljevo je malo mestice ob reki Ibaz, jugozapadno Kragujevca ob železnici Kragujevac - Čačak-Užice.)

Umik srbskih čet na grško ozemlje.

Iz Aten poročajo: Ententa razpravlja z grško vlado o eventualnosti, da bi se morale srbske čete umakniti na grško ozemlje. Ententa zahteva, da naj Grška to dopusti, ne da bi jih hotela razorožiti. Srbske civilne begunce je obljubila Grška prijazno sprejeti, pač pa jih ne more hraniti. Zato naj skrbi Srbija sama.

Angleži bombardirajo Dedeagač.

Sofija, 21. oktobra. (Kor. urad.) Agence Telegraphique Bulgare javlja: Angleško brodovje je danes obstreljevalo Dedeagač, ne da bi bilo povzročilo bistveno škodo.

Sodelovanje Italije na Balkanu.

Kodani, 20. oktobra. Iz Pariza javljajo: V ruskem glavnem stanu sodijo, da bo sodelovanje Italije v vojni na Balkanu omejeno na pomoč pri blokiranju bolgarskega obrežja.

Obsojeni agrarci na Bolgarskem.

Sofija, 21. oktobra. Agence Telegraphique Bulgare: Vojno sodišče je obsodilo voditelja agrarcev Stambolinskega zaradi antimilitaristične propagande na dosmrtno ječo. Zaradi istega dejanja sta bila obtožena tudi še dva druga poslanca. Vojno sodišče je enega obsodilo na dve leti ječe, drugi je bil opuščen.

Madžarov kot veleizdajnik v preiskavi.

Iz Sofije poročajo: Bolgarske oblasti so aretirale iz Petrograda se vrnivšega bivšega tamkajšnjega bolgarskega poslanika Madžarova in vojno sodišče je uvedlo proti njemu preiskavo radi veleizdaje.

Carjev manifest v Bolgariji konfisciran.

Kakor poročajo iz Bukarešte, so poskusili ruski agenti spraviti velike množine carjevega manifesta v Bolgarijo, da bi ga tamkajšnji rusofili delili med ljudstvo. Bolgarske oblasti pa so za to namero še pravočasno izvedele in ruski paketi z manifestom so bili v Varni konfiscirani.

ENTENTA IN BALKAN.

Pariz, 21. oktobra. »Journal des Débats« piše: Če ententa ne zadrži Avstro - Ogrske in Nemčije na potu v Carigrad, izgubi tudi vsako upanje spraviti na svojo stran Grško in Rumunsko. Grška pač ententi ne bo mogla dosti škodovati, a rumunska vlada bo najbrž prisiljena, se obrniti proti Rusiji in se polastiti Besarabije, ki bo tedaj edini njej dosegljivi plen. Vse sili entento, da napne v orentu največje moči.

Angleži ponujajo Grkom otok Kiper.

Londoni Reuter poroča iz diplomatskega vira, da je Anglija pripravljena odstopiti Grški svoj otok Kiper (Ciper), ako Grška pomaga Srbiji.

Nadaljne obljube Grški.

Poleg Kipra, ki ga obljublja Grški Anglija, hoče ententa garantirati grški vladi še naslednje kompenzacije: Severni Epir, del sedanje srbske Makedonije z Bitoljem, Gjevglelijem in Doiranom, celo bolgarsko egejsko (trakijsko) obalo ter maloazijska vilajeta Aidin in Bruso.

Ministrski svet v Atenah.

Iz Aten poročajo: Ministrski svet se je posvetoval o eventualno-

sti, da prodrejo Bolgari na grško ozemlje. Sklenil je, da se proti temu takoj upre.

Pogajanja v Atenah in Bukarešti.

»Secolo« javlja o pogajanjih entente v Atenah in Bukarešti: Formula za Grško se glasi: Izpolniti pogodbo s Srbijo ali pa demobilizirati. Kaj drugega Grška ne more storiti, ker ji grozijo topovi četverozveze. Grška dosedaj še omahuje ter se izgovarja, da je vojaško preslaba. Toda to bi se dalo spremeniti. Pogajanja z Romunijo se še vršijo. Bratianu je sicer dosedanje predloge entente odklonil, toda na tak način, da so nadaljna pogajanja mogoča.

Pritisk entente na Romunijo.

Iz Bukarešte poročajo: Rumunski poslanik v Petrogradu Diamandi je prispel v Bukarešto, kjer je imel z ministrskim predsednikom dolgo posvetovanje. Zatrjuje se, da je Rusija zahtevala, da naj Romunija odpusti vse internirane ruske vojaške, ki so zbežali v bojih ob avstrijsko-rusko-romunski meji na romunski tla. Romunija to zahtevo odklanja. »Dimineata« javlja: Vladni krogi odločno zanikajo, da bi bila Grška predlagala Romuniji, naj dovoli prehod ruskih čet. Res so zastopniki četverozveze ponovno stavili podobne zahteve, toda romunska vlada jih je odločno zavrnila.

Priprave v Romuniji.

»National Ztg.« poroča: Ruski listi javljajo, da koncentrira Romunija od Galaca do Jassyja mnogobrojne čete. Veliko število romunskih čet stoji tudi v donavskem kotu nasproti Negotinu. Tudi na ogrski meji se nahajajo močni romunski oddelki.

Iz Bazileja poročajo: Odločitev v Romuniji ne more dolgo izostati. Podučeni krogi sodijo, da se bo Romunija najpozneje v dveh do treh tednih odločila za intervencijo. Diplomacija entente pritiska na romunsko vlado ter ji obljublja zlate gradove, ako pripravi prehod ruskih čet skozi Dobrudžo.

Sprememba v romunskem kabinetu?

»Universul« poroča, da je znani nevtalst Peter Carp po svoji avdienci pri kralju povedal, da se bodo v romunskem kabinetu skoraj izvršile spremembe.

Informacije bolgarske vlade o položaju.

Iz Sofije poročajo: Neki vodilni bolgarski politik izjavlja: Odnosaji med Bolgarijo, Romunijo in Grško so povsem zadovoljivi. Od obeh strani se ni bati nikake nevarnosti. Četverozveza pa je skrajno deprimirana. Prebivalstvo ententnih držav je silitno vojne, znamenja kažejo, da bodo v teh državah skoraj izbruhnili notranji nemiri. Ako bi se četverozveza res odločila, poslati velike armade na Balkan, bi s tem le dosegla še eden neuspeh.

Vojna z Rusijo.

RUSKI NAVALI PRI NOVE ALEKSINJCU. — PO PRVOTNIH USPEHIH PRI ČARTORIJSKU SO DOŽIVELI RUSI OB STIRU VSLED SIJAJNEGA PROTINAPADA OBČUTEN PORAZ.

Dunaj, 22. oktobra. (Kor. urad.) Uradno razglašajo:

Rusko bojišče.

V vzhodni Galiciji vlada mir.

Pri Novem Aleksinju so Rusi svoje napade nadaljevali. Pod pritiskom nadmočnih sil smo vzeli našo fronto v širini 5 km za 1000 korakov nazaj. Vsi sunki, ki jih je izvršil sovražnik proti tej novi poziciji, so se v ognju naših baterij ravno tako razbili, kakor napadi na našo fronto vzhodno Zalošč.

Boji ob Stiru so postali ljutejši. Rusi so uporabljajoč močne sile v zadnjih dneh zapadno Čartorijska zabili klin v fronto nemških in avstro - ogrskih čet. Dobili pa smo rezervo na pomoč in smo prešli včeraj k protinapadu. Pri Okonsku smo prijeli sovražnika s treh strani ter ga porazili. Njegovi poskusi tem svojim v opasnosti se nahajajočim oddelkom olajšati položaj z napadi severozahodno Čartorijska in proti Kolkom so se ob odporu nemških čet ponesrečili. Južno Kolkov se boreče sile generala grofa Herbersteina so ko-

nečno same presenetljivo navalle iz svojih jarkov ter so poglale sovražnika v beg ugrabivši 2 častnika in 600 mož.

V celem smo vjeli pri še ne končanih bojih ob Korminu in Stiru 15 ruskih častnikov in 3600 mož, ter vpenili 1 top in 8 strojnih pušk.

Tudi proti našim bojnim silam na Litavskem je izvršil sovražnik več napadov, ki so deloma uspešni do samih naših pozicij, pa so bili vsi popolnoma odbiti.

Namestnik načelnika generalnega štaba pl. H ö f e r, fml.

V ZMAGOVITEM PROTINAPADU PRI ČARTORIJSKU SO VJELE ZAVEZNIŠKE ČETE NAD 3600 RUSOV.

Berlin, 22. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča:

Veliki glavni stan 22. oktobra:

Vzhodno bojišče.

Armadna skupina generala feldmaršala von Hindenburga.

Močni ruski napadi na naše pozicije v ožinah med jezeri pri Sadovu (južno Kozjanov) so bili odbiti.

Armadna skupina generala feldmaršala prince Leopolda Bavarškega.

Rusi so napadli na široki fronti severovzhodno vzhodno in jugovzhodno Baranovičev. Bili so odbiti. Vzhodno Baranovičev smo vjeli pri uspešnem protinapadu 8 častnikov in 1140 mož.

Armadna skupina generala von Linsingena.

Naš obkoljevalno izvršen protisunk zapadno Čartorijska je bil uspešen. Rusi so zopet vrženi nazaj, zasledovanje je pričelo. V bojih zadnjih nam je prišlo tam v roke 19 častnikov in čez 3600 mož; vpenili smo 1 top ter 8 strojnih pušk. Včeraj smo izgnali, kakor smo poročali na-

kaj naših topov, vsled tega ker so ruski oddelki predli sosedne čete ter se pojavili za hrbtom naše artiljerijske črte. Izgubili smo 6 topov.

Vrhovno armadno vodstvo.

Riga - Vilna.

Petrograd, 22. oktobra. »Novoe Vremja« poroča, da je pri Rigi pričakovati hude boje, ker so nemške operacije pri Vilni končane. Ruski vojni poročevalci javljajo, da so Nemci združili svoje pri Dvinsk s toječe sile z onimi pri Vilni tako, da je postala fronta ravna.

Berlin, 22. oktobra. »Magdeburgische Zeitung« javlja: Boj za Rigo je prišel v odločilni stadij, ker so nemške čete tudi na vzhodu mesta prišle do reke Dvinsk in bo Riga kmalu s kopnega obkoljena.

RUSKO URADNO POROČILO.

19. oktobra. Okrog Rige je skoro na celi fronti hud boj. Od Mitave navzdol reke Aa se je posrečilo Nemcem zasesti vas Kiš. Severozapadno Mitave se ob železnici nadaljuje boj. Artiljerijski ogenj postaja vse močnejši severno železnice Mitava. Nemcem se je posrečilo pridobiti nekaj ozemlja proti severu. Na nekaterih mestih je postal artiljerijski ogenj skrajno ljut. Na fronti od Demenskega jezera do Drivjajskega jezera ni nobene premembe. Včeraj ob srednjem Stiru dosežen uspeh so naše čete dobro izkoristile. V boju severno Rafalovke pri pristavi Zaladin smo napravili mnogo vjetnikov in zavojevali strojne puške. Mesto Cartorijski je bilo z nenadnim napadom vzeto. S sunkom na nasprotnikovo flanko se nam je posrečilo, vjeti nad 700 vojakov grenadirskega polka prestolonaslednik št. 1 z 28 oficirji in zapovednikom 3. bataljona. Zaplenili smo 9 topov in metalec min. V jezi, nastali vsled uporabe eksplozivnih izstrelkov od strani Nemcev, je bilo velikansko število Nemcev imenovanega polka z bajoneti ubitih. Zasedlovalni boj se nadaljuje. Vsled navegla ljutega napada pri Novosjolki ob Stiru, navzdol ob rekvi pri Cartorijsku, so Nemci in Avstrijci bežali. Naše čete so zavzele vasi Budka in Bzdka (10 kilometrov zapadno Cartorijska) z jurišem, napravili mnogo vjetnikov in zavojevali strojne puške, katerih

število še ni dognano. Po izpovedi včeraj pri Novosjolki narejenih vjetnikov se je dognalo, da so med njimi dve celi stotnjici nemškega infanterijskega polka št. 41 z njih voditelji. Krvavi boj pri vasi Komarov na levem bregu Stira nad Novosjolkom (5 km) in vasio Boguslavko, severozapadno Derazna (12 km) se je končal za nas dobro. Posamičnosti se bodo še dognale. Spretno vodstvo naših čet in vsled tega dosežene uspehe označuje sledeče: Čete, ki so včeraj vjele 50 oficirjev in 1900 mož ter 6 strojnih pušk in mnogo orožja in municije, so izgubile samo enega oficirja in 50 vojakov.

20. oktobra. Na cesti Alaj, 21 km severovzhodno Mitave, traja boj še. V gozdu vzhodno ceste je bil boj na več mestih. Naši lja Murmec letali so vrgli včeraj na kolodvor v Friedrichstadtu na poslopja in vovzove več tucatov bomb. Blizu Dvinka ob cesti Dvinsk-Nowo Aleksandrov so Nemci izvršili napad, ki smo ga odbili proti Medunskemu jezeru. Severno Boginskega jezera so Nemci napadli pri Muranjski. Pogнали smo jih z našim ognjem nazaj. Na levem bregu Stira so naše čete nadaljevale zasledovanje sovražnika, ki se je umikal v neredu in se razgubil po gozdih. Po boju smo zasedli predutrdbo severno vasi Muslice, 18 km severno Rafalovke. Pri vasi Sibječice ob Stiru, 3 km severno Rafalovke, smo odbili napad nasprotnika, napravili vnovič vjetnike in zavojevali strojne puške.

Dopolnilno se poroča, da je med navedenimi vjetimi oficirji prvega gardnega polka razen bataljonskega zapovednika tudi njegov adjutant in sedem stotnijskih zapovednikov. Med zavojevanimi topovi je ena sklenjena baterija po 4 havbic povsem dobra in z mnogimi izstrelki.

Ruska armada.

Krakov, 22. oktobra. »Nova Reforma« javlja iz Petrograda: V najvišjih vojaških krogih se pripravljajo važne spremembe. Pravijo, da bo car, ki se noče izpostaviti težavam zimske vojne, izročil najvišje poveljstvo armade generalu Kuropatkinu. Važna zapovedništva naj dobe iz japonske vojne znani generali Linjevič, Gripenberg, Harkijevič in Oranovskij.

Konec ofenzive na zapadu

POLOŽAJ NA ZAPADNEM BOJIŠČU.

Berlin, 22. oktobra. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan 22. oktobra: Zapadno bojišče. Nobenih posebnih dogodkov. Vrhovno armadno vodstvo.

VELIKA OFENZIVA NA ZAPADU USTAVLJENA.

London, 21. oktobra. »Times« piše: Velika ofenziva na zapadu je definitivno ustavljena. Njene žrtve so opravičene z olajšavo, ki jo je prišla Rusom. Ni verjetno, da bi se ofenziva na zapadu še letos obnovila. Situacija je težavna, pa ne opravičuje malodušnosti.

ANGLEŠKO URADNO POROČILO.

London, 20. oktobra. Feldmarsal French poroča: Sovražnik je napravil včeraj opoldne napad na našo fronto med Steinbrückenom in Hulluchom. Po ljutem obstreljevanju naših strelskih jarkov je sovražna infanterija čez planjavo poskusila napad, pa je bila od ognja naše artiljerije, infanterije in strojnih pušk zadržana. Sledilo je potem več napadov z bombami pri Hohenzollernnasipu in pri utrjenem jarku 8. Vsi so bili odbiti. Sovražnik je imel velike izgube.

Angleške izgube.

London, 21. oktobra. Včerajšnji izkaz izgub navaja 104 oficirje in 2633 mož.

Angleški rekrutje.

Amsterdam, 21. oktobra. »Courant« javlja iz Londona, da so bili danes pozvani neozelenjeni moški iz City na vojaško službo. Prisiliti se jih sme k vstopu v armado šele 14 dni po prejemu tega poziva.

Boj na morju.

Hag, 22. oktobra. »Depeche de Toulouse« javlja, da so nemški in avstrijski podmorski čolni v zadnjih štirinajstih dneh potopili angleških, francoskih in italijanskih parnikov v brutto-obsegu 85.000 ton. Več kakor 30 parnikov se pogreša.

London, 21. oktobra. Na pismeno vprašanje nekega člana parlamenta je državni podtajnik Mac Namera pojasnil, da je bilo doslej po-

topljenih 183 angleških trgovskih ladij in do 14. t. m. 175 ribiških ladij.

Angleška mornarica.

London, 21. oktobra. V poslanici na mornariško ligo pravi prvi lord admiralitete, Balfour: Nemčija hoče svoje svetovno gospodstvo uveljaviti proti gospodstvu angleške mornarice na morju, ki je od časa kraljice Elizabete do danes najizdatnejše varstvo Anglije. Angleška mornarica ima neomejeno gospodstvo na morju. Močnejši smo, kakor kdaj poprej in vojni smo neprimerno boljše kos, kakor kdaj poprej. Strategična načela, po katerih se ravna naše postopanje na morju, so se izkazala kot pravilna. Velika mornarica, ki končno odločila zgodovino vojno, država in pomagala naši pravični stvari do zmage. Pod zanesljivim varstvom mornarice se da vsaka zmota popraviti in vsaka napaka odpraviti.

Angleška v svetovni vojni.

Berlinski list »Tägliche Rundschau« je priobčil izpod peresa profesorja Flamma članek, v katerem pojasnjuje, da je Anglija v sedanji svetovni vojni neprimerno manj trpela, kakor druge države. Dasi traja vojna že 14 mesecev, ni Angleška bistveno še nič zadeta. Izgubila je na mrtvih, ranjenih in vjetih pač kakih 400.000 ljudi, a več kot polovica teh niso bele kože, niso Angleži, nego pripadniki drugih plemen. Izguba teh ljudi ni izguba za angleški narod sam. Francija in Rusija sta vse drugače trpeli: prva je izgubila na mrtvih, ranjenih in vjetih kaka dva milijona ljudi, Rusija pa celo štiri milijone. Vpoštevati je pa tudi dobičke, ki jih je napravila Angleška med sedanjo vojno. Tako se je polastila kolonij, ki merijo skupaj dva in pol milijona kvadratnih kilometrov in so torej petkrat tako velike, kakor cela Nemčija. Druginja je sicer nastala tudi na Angleškem, vendar ne občutna, tem manj, ker nese trgovina sedaj veliko več, kakor pred vojno. Angleška je namreč potegnila nase vse kupčije, kar si jih je po svetu bila Nemčija pridobila z dolgoletnim trdom in skrbi že zdaj za to, da ji ostanejo te kupčije tudi po vojni. Poleg tega je Angleška še med vojno povečala svojo mornarico. Izgubila je sicer tekom vojne že več ladij, a

jih je nadomestila in povrh zgradila še nove. Zdaj je njeno gospodstvo na morju tako razširjeno in njena moč toliko, da večja skoro sploh ne more biti. Spricho take mornarice ni mogoče misliti, da bi prišla kaka nemška armada na Angleško. Zepelini sicer provzročajo na Angleškem dosti škode in vzbujajo mnogo strahu, ali tudi z njimi ni Anglije za vojevati. Zadeti se da Angleško samo v Egiptu, na samem Angleškem pa ne. V angleške pristane pride vsak teden ali se odpelje 1500 do 2000 ladij, ki obsegajo več kakor 300 ton. To priča, kako cvete angleška trgovina, ki jo varuje angleška mornarica. Valuta je pač nekaj padla, a to se zgodi v vsaki državi, kadar je zapletena v vojno.

Kapitan Persius piše v »Berliner Tageblatt«, da je Angleška nadomestila vse izgube, ki so zadele njeno mornarico tekom sedanje vojne ter zgradila vrh tega še nove ladje. Angleška vlada verjame se vedno, da je zanjo odločilna moč na morju. Angleška javnost pa tega neče več verjeti, ker vidi, da angleška mornarica ne more uničiti nemške mornarice, kakor je angleška vlada obetala, ker vidi, da vzlic angleškemu gospodstvu na morju ni bilo mogoče Nemčijo izstradati; ker vidi, da angleška mornarica ni v stanu premagati Dardanelov, da bi Rusija prišla do sane in bi bil Egipt — za varovan. Kapitan Persius končuje svoja izvajanja s tem, da je bolgarski kralj v svojem manifestu napovedal, da bo svetovne vojne kmalu konec, a če se to uresniči, bo angleška mornarica nehala biti merodajen faktor.

Boj za Carigrad.

Ponesrečena akcija ob Dardanelah.

Carigrad, 21. oktobra. Glede vesti, da zapuščajo Angleži in Francozi Gallipoli, javlja poročevalec c. kr. brzojavnega korespondenčnega urada, da sta dve francoski diviziji, prva in druga, torej skoro vsi Francozi, in deseta angleška divizija že zapustile svoja taborišča na Gallipoliju. Čete spadajoče k tema dvema francoskima divizijama, so bile opažene med silami, izkrcanimi v Solunu. Kakor se govori, so odšli Francozi razdrli svoje žične ograje. Dosele tu ni znano, če so zapustile polotok večje angleške enote.

Vrhovni poveljnik dardanelskih čet odpoklican.

London, 21. oktobra. (Kor. ur.) »Evening Standard« javlja: General John Hamilton, poveljnik na Gallipoliju, je bil odpoklican, ker uspehi njegovega vojevanja nikakor ne odgovarjajo velikim izgubam.

Pismo iz ruskega vjetništva.

Svojim staršem v Ljubljano je pisal iz ruskega vjetništva Vinko Hiti naslednje pismo:

Rjazan, 27. (14.) septembra 1915.

Dragi! Dan je dnevu podoben. Dolgočasni so, pust, megleni, deževni, pravi jesenski dnevi, ki se vlečejo kakor vlažne ljubljanske megle od Krima. Vendar se stekajo litro ti dnevi v tedne, tedni v mesece in čas beži, da sam ne vem, kako je pretekla polovica leta, odkar sem v vjetništvu. Spomlad je bila, ko sem se vozil v ruskem sanitarnem vlaku v notranjost Rusije proti Moskvi in ptice so se vračale iz južnih, toplejših pokrajin v svojo domovino. Sneg je še ležal po senčnih krajih in kopnel. Vsa priroda se je oživljala, le v mojem srcu je postajala zima, zima, hujska, ko najhujska ruska zima. Ptice so se bližale domu, bližale svojemu rodnemu kraju, a jaz? ... Vsako minuto, da, vsako sekundo sem se bolj oddaljeval od svoje domovine, vsako sekundo sem bil dalje od Vas in od svojih znancev, dalje od svojih prijateljev ... A sedaj je jesen. Listje na drevju rumeni in odpada in ptice se zbirajo, da poletijo zopet na jug. Srce se mi krči in trga v prsih in želim si peroti, da bi poletel z njimi, da bi utekel zimi, ki tu pač ni premila. A kaj, ko ni mogoče, kar si želi srce! Izročam jim pozdrave na Vas, izročam jim pozdrave na znanec in prijatelje. Hotel bi jim izročiti tudi to pismo, da bi z njim poletelo k Vam, a one se je zbirajo in nas zapuščajo, ne meneč se za našo bol, ne meneč se za naše gorje, ne meneč se za izročene jim pozdrave. Odletele bodo in se vrnilo spomladi. A kdaj pride za nas ta pomlad, kdaj se bo možno nam vrniti domov, koliko časa, kako dolgo bo še trajala ta zima za nas? Morda pričakamo ptice, da se vrnejo, morda ne? Dan poteka za dnevom, teden za tednom, mesec za mescem, a pomladi ni, tako zaželjena pomlad ne pride. A kadar

pride, tedaj poletim k Vam in zopet nam zacvetijo cvetke, ki jih priključijo topli žarki pomladnega solca na dan, in nad katerimi se bo razvedrilo naše temno oko in naša turbo duša. Ah, da bi že prišla ta pomlad! Težko jo čakam. A zopet me skrbi, kako bode doma, je-li najdem še vse žive; a bojim se, da ne najdem tega ali onega pri življenju, da najdem tega ali onega pohabljenega, poljubljenežnega od vojne, kajti da bi šla mimo vseh teh, ne da bi jim dala svoj žareči krvavi poljub, tega si ne morem misliti. Veselje pa bo tem večje, tem polnejše, ako se bomo mogli kdaj zopet sniti vsi zdravi in veseli, da smo srečno prebili to gorje, to svetovno krvavo gorje, ki bo malokateremu prizaneslo. A do tega trenutka bodite pozdravljeni in pozdravite še druge, katerim vsem ne more pisati v daljni tujini živeti.

Vinko Hiti.

Dobri gospodarji, podpisujejo vojno posojilo.

Nemški listi so priobčili te dni statistiko subskribentov na tretje nemško vojno posojilo. Ta statistika ni zanimiva le radi dejstva, da je bil uspeh tako sijajen, temveč mnogo bolj še radi tega, ker je iz nje razvidno, da so se vojnega posojila udeležili najširši narodni sloji. Vsega skupaj je podpisalo na Nemškem vojno posojilo nad 3 in pol milijona strank. Med temi subskribenti jih je ogromna večina in sicer 3.440.000 takih, ki so podpisali manj kot 10.000 mark. To se pravi z drugimi besedami: podpisovanje se je udeležil na Nemškem tkzv. mali kapital v naravnost običudovanja vrednem številu! 686.289 strank je podpisalo le do 200 mark, 812.011 strank je podpisalo zneske od 300 do 500 mark, 881.923 strank zneske od 600 do 1000 mark. Na milijone štejejo torej oni »mali ljudje«, ki so svoje skromne prihranke zamenjali za zadolžnice vojnega posojila. Ali mar zgol iz patrijotične požrtvovalnosti, zgol domovini na oltar? Gotovo je tudi nemško prebivalstvo ravno tako kakor avstrijsko, prošino patrijotične požrtvovalnosti. Toda od malega posestnika, obrtnika, trgovca nikdo ne bi zahteval, da armadi svoje sinove, trpi doma marsikatero pomanjkanje, nazadnje pa še daruje domovini svojih par prištedenih grošev, ki si jih je določil morda za poboljšek na stara leta. Nemec je marveč dober računar in »mali ljudje« so podpisali na Nemškem vojno posojilo, ker so vedeli, da na ta način svoje pfenige mnogo varnejše in boljše naložijo. Podobno računajo sedaj tudi naši široki krogi, in zato postaja podpisovanje III. vojnega posojila vedno popularnejše in se subskripcije udeležuje v odlični meri tudi kmet, obrtnik na deželi. Račun, ki si ga napravi dober gospodar o koristnosti subskripcije za vojno posojilo, ni baš težak. Ako hočemo podpisati 100 kron vojnega posojila, nam je potreba plačati le 93 K 60 v, oziroma, ker dajejo banke še primerno bonifikacijo, le 93 kron 10 vinarjev.

Ako vložim 93 K 10 v v pošto hranilnico, mi naraste kapitalček (kakor mi izračuna vsak učenec meščanske šole) v 15 letih na 145 K 04 vinarje. V drugih hranilnicah bom dobil nekaj več, v normalnih razmerah najbrž 168 K 63 v. Ako pa kupim za 93 K 10 v vojnega posojila, dobim za ta denar zadolžnico, ki se glasi na 100 kron in ki se mi bo po preteku 15 let točno izplačala. Vojno posojilo se obrestuje po 5 1/2 % v polletnih obrokih. To se pravi vsakega pol leta mi izplača država za 100 K podpisane vojnega posojila 2 K 75 v obresti katere vložim kot dober gospodar v hranilnico po najmanj 4 %. Obrestne tabele kažejo, da nastane iz ene vsakega pol leta vložene krono po preteku 15 let 40 K 56 81 v. Obresti vojnega posojila — vsakega pol leta 2 K 75 v — narastejo torej po 15 letih na 111 K 56 v. Poleg tega dobim od države po 15 letih izplačano zadolžnico 100 kron. Svota 93 K 10 v, ki sem jo vplačal, da podpisem 100 K vojnega posojila, je torej narasla na 211 K 56 v in znaša za 66 K 52 v več, kakor če bi jo bil naložil v poštni hranilnici, in za 42 K 93 v več, kakor v kaki drugi hranilnici. Ta razlika je pri 1000 K že prav velika, vsaj znaša 665 K 20 v, oziroma 429 K 30 v! Iz tega pripravega računa pa spoznamo, zakaj razne akcijske družbe in razna podjetja (kakor se sicer ne odlikujejo s preveliko patrijotično požrtvovalnostjo, temveč gledajo povsodi le na svoj dobiček), podpisujejo tako ogromne svote vojnega posojila! Tokrat tudi mali kapital ne bo hotel zaostajati za računarji, ki sedijo v velikomestnih komptoarjih.

Vesti iz primorskih dežel.

Okoli Gorice divjajo boji, tretja bitka ob Soči se vrši. Kakor pri prvi in drugi, prav tako pri tretji je prebivalstvo mirno in prenaša hladne krvi odmeve z bojišč in pozdrave, ki jih pošilja sovražnik v mesto. Razpoloženje prebivalstva je najboljšje, pogum mu ni pošel in mu ne poide nikoli. Junaško se vede prebivalstvo in kljubuje vsakemu viharju in ostane na svojem mestu. Prebivalstva je sedaj v Gorici okoli 12.000.

Iz Kobariida je došlo pismo, ki naznana, da so Italijani aretirali neko celo družino Uršičevo in neko krčmarico izven kraja.

Beguncev v Gmündu iz Istre je sedaj okoli 13.000. Slovencev je okoli 3000, vsak dan pa dohajajo še novi transporti. V hrvatsko šolo je vpisanih nad 1000 otrok, sedaj sta tam dva hrvatska učitelja. V Gmündu so sedaj trije slovenski duhovniki.

Istrski begunci na Moravskem. »Grenzboten« des nordwestlichen Mährens« poroča obširno o istrskih beguncih na Moravskem. Pravi, da bo treba namestiti jih v toplejših bivališčih in jih vzeti iz visoko ležečih gorskih občin. Treba je poskrbeti tudi za šolski pouk otrok. Skoro izključno so Hrvatje, malo je Italijanov med njimi. Opisuje, kako potniki ob Adriji hvalijo gostoljubje tega dobrega naroda, pri katerem je moral jako visoko in se dobi občine, v katerih skozi desetletja ni bil nihče kaznovan.

Stroge odredbe proti pasji steklini na Primorskem je izdalo tržaško namestništvo. Ker se je bat, da se pokaže pasja steklina, se morajo vsi psi prikleniti na verige in imeti take nagobčnike, da ne morejo nikogar ugrizniti; pse, ki so brez gospodarja, bodo kratkoma postrelili.

Disciplinarna obsodba. V Zadru se je vršila na prizivnem sodišču disciplinarna razprava proti g. Luki markiju Boni, c. kr. notarju v Dubrovniku, obtoženemu radi političnega delovanja. Branil ga je dr. Ziljot. Bona je obsojen na 200 K globe.

Dnevne vesti.

— Ministrska posvetovanja v Budimpešti. Dne 21. in 22. t. m. so bila v Budimpešti dolga posvetovanja, katerih so se kot zastopniki avstrijske vlade udeležili ministrski predsednik grof Stürgkh ter ministri baron Heindol, baron Engel in dr. Zenker, kot zastopniki vgrske vlade pa ministrski predsednik grof Tisza in ministri Teleszky, Sandot in Ghilany. Razpravljalo se je o aprovizacijskih vprašanjih. Upajmo, da bodo imela ta posvetovanja več uspeha, kakor so jih imela podobna posvetovanja v minoli zimi.

— Odlikovani slovenski častniki. Srebrni signum laudis je dobil nadporočnik 10. dragonskega polka Ivo Aljančič. Signum laudis so dobili: rez. poročnik 37. topničarskega polka Karol Okretič, rez. asistentni zdravnik dr. Fran Bratančič 4. kavalerijske divizije in rez. nadporočnik Ivan Firbas. Zlati zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil vojaški oficijal Jos. Sajgeršmid. Vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo je dobil stotnik 12. domobranskega polka Emil Brižnik. Zlati zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil domobranski računski akcist pri 65. pešpolku Jos. Bradáč. Srebrni signum laudis je dobil rez. nadporočnik infanterijskega bataljona V/22 Marko Bajuk. Signum laudis sta dobila rez. poročnik 22. pešpolka Franc Devetak in rez. poročnik 84. pešpolka Ivan Perkó. Zlati zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil rez. vojaški živnozdravnik 9. topničarskega polka A. Kovač. Zlati zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil nemški armadi dodeljeni črnovojniški oficijal Adolf Urbančič. Red železne krone 3. razreda z vojno dekoracijo je dobil rez. poročnik 31. pešpolka Franc Janč. Vojaški zaslužni križec z vojno dekoracijo je dobil stotnik 32. pešpolka Rikard Jernejčič. Srebrni signum laudis je dobil višji zdravnik 7. lovskega bataljona dr. Friderik Gajšek. Signum laudis je dobil poročnik 5. ulanskega polka Henrik Pečnik. Vojaški zaslužni križec 3. razreda z vojno dekoracijo je dobil nadporočnik 7. pešpolka Vinko Potončnik.

— Odlikovani slovenski vojak. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje so dobili: računski podčastnik 1. razreda pri 47. pešpolku Albin Bezjak, stražmojster 6. trenske divizije Ivan Majernik, rač. podčastnik 1. razreda pri 27. pešpolku Viktor Dolenc in ognjčar 37. topničarskega polka Josip Oblak. Srebrni zaslužni križec

ja traku hrabrostne svetinje je dobil sanitetni vojak poljske bolnice 9/3 Ivan Kavčič. Zlato hrabrostno svetinjo je dobil četovodja 17. pešpolka Vinko Habjan. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: lovci 8. bataljona Friderik Petučník, Ivan Ramoš in Josip Blatnik, dragonec poizvedovalnega eskadrona J. Zupič, topničarji 37. topničarskega polka Stefan Ivankovič, Karol Kolarič in Stefan Pintarič. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda so dobili: infanterist 27. pešpolka Pavel Kukevec, enoletni prostovoljec - narednik medicince Anton Goričar ter infanterist 47. pešpolka Pavel Potočnik.

— „Rdeči križ“. Odlikovanja. Za uspešno delovanje pri „Rdečem križu“ so bili odlikovani s srebrno kolajno naslednji gospodje in gospe: Arko Anton, Arko Mila, Barbo Roza, grofica, Baillou Josipina, baronica: Bele Julija, Brettl Helena, Bock Renata, Detela Angela, Eberl Alojzija, Elsner Ema, Galatia Roza, Gatsch Karolina, Janežič Marija, Jarc Marija, Kosler Josip, Kramaršič Marija, Kump Marijana, Malas Elsbeth pl., Mathian Ivan, Pavlin Marija, Riederer Elza, Savojic Marija, Semann Lota, Senekovič Olga, Staudacher Gusti, Sovvan Leona, Steinmetz Greta, Schaschel Marija, Schifferer Helena, Schöppel Heribert, vitez; Triller Berta, Wallis Stefanija, Wettach Marija, Zamida Berta, Zupanc Marija, vsi iz Ljubljane; Bertsche Olga, Chauci Marija, Ekl Gizela, pl. Garzarolli Ivana, dr. Heller Kamilo, Ipawetz Ludmila, Kalčič Ludvik, Kos Avgusta, pl. Mazanec Marija, Opetz Klara, Rogena Matilda, Stanc Ana, Schegul Leopoldina, Toporiš Ema, Vavpotič Polikarp, Žitek Jakobina, vsi iz Novega mesta; Böhm Olga, Heine Viljem, Röthl Marija, vsi iz Kočevja; Koprivec Tomaž, Kozjak Amalija, Potiorek Ema, Roglič Ana, dr. Zarnik Tomo, vsi iz Litije, oziroma Zagorja; dr. Znidaršič Alojzij, Znidaršič Melanija iz Ilirske Bistrice; Homann Luiza, Rosinec Marija, Schöbl Tekla, Vuk Sabina, vsi iz Radeč pri Zidanem mostu; Križaj Olga, Pavlič Agnes, Sever Marija, vsi iz St. Petra; dr. Tičar Josip iz Kranjske gore; Vovk Anton, Vovk Julija iz Bleda.

— Cesar in vojni pomožni urad. Vojni pomožni urad je začel izdajati zbirko pod naslovom »Unsere Heerführer«. Ta zbirka obsega portrete vojskovodij Avstro - Ogrske in njenih zaveznikov. Vse te risbe je izdelal risar Oskar Brück, ki je imel kot stotnik v vojnem tiskovnem stanu priliko, izvršiti svoja dela po naravi. Zbirka je proračunjena na pet serij. Prvi zvezek je pravkar izšel in je bil en izvod takoj izročen Nj. Veličanstvu. Na to je dobil vojni tiskovni urad jako laskavo zahvalno pismo iz cesarske pisarne. Tudi prestolonaslednik nadvojvoda Karol Franc Jožef, feldmaršal nadvojvoda Friderik, generalni polkovnik nadvojvoda Evgen, nadvojvodinja Zita, Marija Valerija in Blanka so se za izročitev prvega sešitka rečenega dela zahvalili s priznanimi pismi.

— Pri ljubljanski kreditni banki so med drugimi subskribirali vojno posojilo sledeče stranke: Mestna hranilnica, Kamnik 35.000 K; Cesarja Franca Jožefa I. zaklad za uboge, Trbovlje 20.000 K; Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani 20.000 K; Posojilnica v Črnomlju 20.000 K; Ivan Samec, veletržec, Ljubljana 10.000 kran; Danilo Pirc, lekarnar, Idrija 10.000 K; Josip Zidar, trgovec, Ljubljana 10.000 K; dr. Alojzij Franko, Gorica 10.000 K; Joh. Wakonigg, trgovec, Smartno pri Litiji 3000 K; Avg. Jenko, trgovec, Ljubljana 2000 kron; Viktor vitez Andrioli, c. kr. v. davčni upr. Kamnik 2000 K; Hranilnica in posojilnica, Železniki 2000 K; Stefan Arko, posestnik, Dane 2000 kron; Jos. Pros, ravnatelj c. kr. tob. tovarne, Ljubljana 2000 K; Ivan Staudacher, Ljubljana 1000 K; Alojzij Pegan, c. kr. motar, Idrija 1000 kron; Jak. Avšič, podravnatelj banke »Slavije«, Ljubljana 1600 K; Adolf Anton Mlekuz, Bovec 1500 K; Anton Hafner, Železniki 1000 K; dr. M. Rus, c. kr. polkovnik zdravnik, tu 1000 K.

— Z bojnege polja je rodoljubna gospodinja prejela naslednje donacije: Z največjim veseljem sem prejel danes Vašo cenjeno dopisnico. Jaz sem hvala Bogu še živ in zdrav. Sedaj se nahajam tu gori v skrajni južni Tirolski v prvi bojni črti z mojim topom, popolnoma oddaljen od drugih topov.

S smrtjo sva se že večkrat srečala. Pogledala me je prav blizu, a me pustila doslej še v miru. Tu se nahajamo tako visoko, da lahko na luno kapo obesim. Pri topu imam same slovenske fante, pa jo časih — tudi če smo lačni ali žejni — »zažingamo«, da je veselje. Kaj takega še niso slišale tirolske planine. Italijan me obišče večkrat s kakimi granatami, pa mu jih vedno vrnem. — Tone Vahtar.

— Vojna in otroško varstvo. Poleti 1914 je ljubljansko društvo za otroško varstvo vzelo v najem hišo št. 29 v Bohoričevi ulici, da potrebam primerno razširi svoje začasno zavetišče za zapuščenega deco. Zgodilo se je to še pred izbruhom vojne; takrat ni društvo niti od daleč moglo misliti, kako živo v pravi čas je ukrenilo ta korak. Vojna je premno gemu detetu kar nenadoma vzela rednika; tedaj je zapuščenega ne bogljenca sprejelo društveno zavetišče v svoje usmiljeno naročje za toliko časa, da se mu je drugod našlo varno gnezdece. Zavetišče ima prostora za 60 otrok in toliko v isti ni šteje svojih malih gostincev. Od sedanjih jih nima nič manj nego 46 svoje očete v vojni; 12 izmed njih dobiva državni preživljavi prispevek, ki znaša povprečno po 39 vinarjev na dan — kdo si upa dandanes s tem denarjem preživljati otroka? — za 19 glav pa ni dobiti ne bora plačila od nikoder. Zdravi in veseli so vsi, tek pa imajo takšen, kakor da živimo sredi miru, v onih davnih blaženih časih, ko je bila mast še po 1 K 40 v in krompir po 6 vinarjev kilogram. — Zima trka na duri, zaloga živil je pičila, kuriva pa sploh ni. Zato se vodstvo zavetišča obrača do vseh usmiljenih src, zlasti tudi po deželi, ki jo je oblagodajil Bog z obilno letino, naj poskusi na pomoč potrebni deci vsak po svoji priliki ali s pridelitki krompirjem, korenjem, zeljem, repo in dr., ali s specijskim blagom ali obleko, osobito pa z drvi in premogom. Darila sprejema voditeljica zavetišča sestra Marija Tomec v Ljubljani, Bohoričeva ulica št. 29.

— Darila. Gospa Olga Rudesch v Ribnici je mesto venca na krsto umrlega poročnika Hermana Rudescha darovala Rdečemu križu 15 K. V iste namene je daroval »Neimenovan« mesto venca za umrle gospe Cecilije Mahr in Bizjak 50 K.

— Darila Rdečemu križu. Mesto venca na krsto umrlega poročnika Hermana Rudescha je daroval deželni svetnik Oton Detela za okrepčevalno postajo Rdečemu križu 20 kron. Gospa pl. Mattonovich je darovala mesto venca za umrlo gđ. Olgo pl. Zhuber 10 K.

— Politično delovanje dežel. poslanca. Poštni oficijal Anton Francič v Zadru je bil poslan na dopust s črkalnimi prejemki in to zaradi svojega političnega delovanja. V svoji pritožbi na ministrstvo je poudarjal, da drž. uradnikov zaradi njihovega političnega delovanja v državnem zboru ali v deželnem zboru ni dovoljeno klicati na odgovor. Ministrstvo je pritožbo odbilo. Francič se je pritožil na upravno sodišče, poudarjajoč v pritožbi, da se ga ne sme kaznovati za njegovo delo kot deželni poslanec. Upravno sodišče pa je pritožbo odbilo, češ, da je bil pritožnik iz službenih ozirov poslan na dopust, a da centralnim oblastim samim pristojno razsojati, kaj so službeni oziri.

— Nabiranje volne in kavčuka v vojne namene se je danes pričelo s tem, da je pri tej akciji zaposleno dijaštvo pričelo raznašati po hišah opozorilo za stranke. Darovani predmeti se bodo pobirali sredi prihodnjega tedna. Kdor pozna naše občinstvo, je uverjen, da se bo drage volje odzvalo vabilu in da bo po svojih najboljših močeh vršilo tudi pri tej priliki svojo državljansko dolžnost.

— Navijanje cen. Piše se nam: Do letos je bil jabolčni ali hršev most po 12, 14 ali kvečjemu po 16 vin. liter, danes pa zahtevajo producentje kar trikrat toliko t. j. 48 vin. Res se je vse podražilo in producent mošta mora tudi vsako stvar dražje plačati kot prejšnja leta, a vse se pa tudi ni podražilo kar za 200 odstotkov, kakor je on podražil svoj „tolkovec“. Saj se niti pravo vino ni podražilo za 200 odstotkov. Pa tudi treba pomisliti, koliko dela ima vinar, predno pride do trgatve. Treba je trte gojiti, okopavati, rezati, privezavati, po narokih škropiti z žve-

lom in sedaj silno drago galico, treba je pleti in bogsigavati kaj vse mora vinar, predno dobi od svojih trt vino, koliko ogromno vsoto ga stanejo sedaj silno drage delavske moči. Pri vsem tem pa mu uničijo še toča ali druge vremenske neizgode vse nasade. Kako delo pa ima producent mošta? Jabolka ali hrševke otrese, jih „izpreša“ in delo je končano. Torej ima še tu več kot četrtino manj dela, kot ga ima vinar, ki ob branju grozdja in »prešanju«. In če pomislimo, da je bilo letos toliko sadja, da se je delal naravnost gnoj iz njega, da, celo otroci so se ga naveličali pobirati, toliko ga je bilo, in vendar ta nesramna draginja. Tu bi pač morale poseči vmes merodajne oblasti; vsakega producenta sadjevca, ki zahteva več kot 100 odstotkov podražanja v primeri s prejšnjimi leti, torej kdor več zahteva kakor kvečjemu 32 vin. za liter, bi se moralo kaznovati. Treba je torej varovati tudi nas konzumente, ne pa samo producente, ki nas po krivici odirajo in polnijo svoje žepce.

— Meso in mast. Cena mesa in masti je v Ljubljani zopet poskočila. Koliko je pa še ljudi, ki zmagujejo take cene?

— Ustreljen po preku sodu. »Laibacher Zeitung« poroča: Ivan Kromar, kovač iz Radohe, okraj Novo mesto, je bil ustreljen po preku sodu radi zločina motenja javnega miru po § 65. a. drž. zak.

— Iz ljudskošolske službe. Nadučitelj Ivan Blagajne v Dolah je odšel v črnovojniško službo, nadomestuje ga učiteljica Matilda Blagajne - Gorišek. Pavla Mohar je nameščena kot suplentinja v ljudski šoli pri Devici Mariji v Polju. Kot suplentinja je nameščena na ljudski šoli v Žirek Matilda Weber, bivša učiteljica na »Šolskem domu« v Gorici.

— Poduk na nižjih razredih ljubljanske c. kr. realke se prične v ponedeljek.

— Važno za starše ali njih namestnike. Vse one šolobvezne — torej v dobi od 6 do 14 let stoječe — otroke, ki ne hodijo v nobeno šolo, bodisi ker imajo zasebni pouk doma, bodisi ker ne morejo hoditi v šolo zaradi različnih telesnih hib ozir. duševne nesposobnosti, morajo starši ali njih namestniki v treh dneh ob navadnih uradnih urah zglasti v mestnem popisovalnem uradu v prtiličju Galetove hiše na desno.

— Ali ste že priglasili otroke na mestnem magistratu? Na mestnem magistratu se v tržnem uradu zglašajo otroci do 4. leta. Zanje se namerava izdati posebne izkaznice za zdrab in druga živila. Zglaševalni rok poteče v dveh dneh.

— Naznanilo. Vodstvo zadruge ljubljanskih premogarjev je prevzel zaradi odhoda g. Uherja k vojakom g. Simon Kunčič, Sv. Petra cesta št. 45.

— Kolinska tovarna za kavne primesi. Občni zbor omenjenega podjetja je določil 8% dividendo za leto 1914/15, katera se izplačuje pri blagajni filijalke v Ljubljani proti kuponom za leto 1914/15.

— Iz Preserja nam prihajajo pritožbe, da je v tamkajšnji občini za aprovizacijo skrajno slabo poskrbljeno. Ljudje, zlasti pa ubožnejši sloji, nimajo ne moke ne kruha, ter hodijo v sosedne občine, ki pa jim seveda ne morejo biti na razpolago. Posebno manjka tudi koruze ozir. koruzne moke. Vsem tem nedostatom je pač krivo županstvo, ki ne zna ali pa noče storiti svoje dolžnosti. Sploh vlada v preserski občini nered, katerega naj bi deželni odbor korenito odpravil.

— Tatvina v Krnicah. Posestniki Ani Kenda v Krnicah, občina Spodnja Idrija, je bilo ukraden pred par dnevi iz podstrešne sobe 48 K denarja v gotovini, iz zaklenjene žitnice 8 kg prašičjega mesa, 6 kg slanine, okoli 60 kg pšenice in koruze. Orožniki so aretirali neko bajtarico, pri kateri se je našlo ukradeni blago.

— Sodček piva je ukradel neznanl izumovč iz kolodvoru v Bohinjski Bistrici. Drugi sod je bil navrtan in je izumovč iztočil iz njega nekaj litrov vina.

— Vlóm. V prodajalno Josipine Bavčarjeve v Šturijah je vlomil neznan tat in odnesel 4 kg sira, 40 komadov mila, več kilogramov čokolade, eno uro s srebrno verižico in 500 cigaret.

— Nesreča s puško. Posestnika Franca Simončiča v Sevnici sinova sta se igrala dne 5. avgusta z očetovo puško, o kateri nista vedela, da je nabita. 12letni Ivan Simončič je v šali nameril na dekle in izprožil — dekle je bilo zadelo v srce in je na mestu umrlo. Zdej je obsodilo sodišče v Celju očeta na 14 dni zapor.

— Iz Šoštanja. V južnem delu našega okraja se je vršila ta teden trgatva. Trdna uš je uničila tudi tukajšnje vinograde, ostala le večinoma le iz-

abela, ki je letos dobro obrodila in mošt obeta izvrstno ter zdravo lahko vino. V St. Ilju in okolici je bilo tudi izvanredno mnogo sadja; vse kmečke kleti so polne sadjevca. Sadja se je tudi po starih cenah zelo mnogo prodalo.

— Iz Maribora. Okrajno glavarstvo je razglasilo, da je klanje in prodaja krav mesarjem prepovedano.

— Hrvatsko vseučilišče je štelo v poletnem semestru 1914/15 le 522 slušateljev in sicer 97 teologov, 281 juristov, 86 filozofov, 29 gozdnih tehnikov, 5 geometrov in 24 farmaceutov. 371 slušatelj je bilo iz Hrvatske - Slavonije, 3 iz Reke, 25 iz Ogrske, 62 iz Dalmacije in Primorske, 48 iz Bosne, 10 iz Bolgarije, 1 iz Srbije in 2 iz ostalega inozemstva.

— Ulični napisi na Reki. Svoj čas je občinski svet na Reki prekrstil celo vrsto ulic in trgov ter jim dal imena italijanskih pisateljev, znanstvenikov in umetnikov. Nekaterim teh imen se je že sedaj pripisoval izživajoč značaj. V zadnji seji občinskega sveta je bil sprejet predlog, da se v prihodnji seji razpravlja o premembi teh imen. Trgi in ulice naj dobe spet stara imenovanja. Med meščani nabirajo podpise za prošnjo za tako premembo.

— »Krivoprisežnik« v kino »Ideal«. Po posrečenem poskusu »Dolskega župnika« v filmu vprizoriti, se je upala dunajska tvrda umetniških filmov »Krivoprisežnik«, in je, kar se mora takoj povedati, napravila umotvor, ki napravi tej avstrijski tvrdisi vso čast. In ta uspeh je toliko večji, ker se je posrečilo narediti iz gledališke drame največjega nemškega pesnika, kinematografično. Globoko misleča tragika, odključa se po največji realistiki, in pa scene vilharja, bodo gotovo pravile velik vtis. Igralci so prvovrstni. Kreuzweghofbauer je Herman Benke, ki posebno v sceni, ko se plazí k Burgerliesi, jako dobro igra Viktorija Pohl - Maier, zasluži v vlogi Burgerliese največjo pohvalo.

Kot Adamshofbauer nastopi dunajski dvorni igralec Karol Baumgartner. Tudi v ostalih vlogah so prvovrstni igralci. Dvorna igralka Margareta Neff kot mati Vronijeve in pa Margareta Thumann v vlogi Vronijeve igrati izborna. — Vprizoritev »Krivoprisežnika« lahko imenujemo v vsaki smeri kot posrečeno in bo pri kinoočinstvu brez dvoma dosegla zasluženo pohvalo. — Ta drama se bo predvajala v kino »Ideal« samo tri dni in sicer danes, v soboto, jutri v nedeljo in potem tudi v ponedeljek.

— Pila je in jedla v nekem restavrantu v Kolodvorski ulici neka okoli 35 let stara ženska, potem pa je izginila. Na kolodvoru jo je aretirale neki stražnik in peljal v restavrant, kjer je morala plačati kranjsko klobaso in četrt vina. Pri aretaciji se je pokazalo, da je pobrala v restavrantu tudi dvoje vilic.

— Ročni voziček je odpeljal nekdo Magdalena Smoletovi iz Stajerskega, ko ga je pustila na Vodnikovem trgu. Potem je bil tam ukraden tak voziček tudi Mariji Velkavrhovi iz Krakovske ulice. Pred jubilejnim mostom pa je izginil enak voziček Antoniji Trtnikovi iz Gor. Kašlja.

— Presliti je svojo delavnico zlatar Alojzij Fuchs v Vegovo ulico 12, več pove inersat.

— Neki vojak je izgubil na Dunajski cesti v sredo zvečer okoli 7. ure »Fassungsbuche«. Kdor ga je našel, naj ga odda na Viču v tovarni konserv: dobi dobro nagrado.

— Zrebanje razredne loterije (5. razred, 13. dan.) 10.000 kron dobi št. 86.870, 5000 kron dobi št. 37.291. Po 2000 kron dobi št. 716, 5898, 7618, 28.646, 22.249, 29.116, 29.531, 33.255, 34.590, 51.751, 67.537, 82.531, 82.828, 85.260, 94.485, 95.577, 105.858. Po 1000 kron dobi št. 2919, 5323, 6466, 8130, 15.863, 20.974, 28.506, 32.248, 33.055, 44.765, 45.684, 46.440, 49.099, 49.155, 49.283, 53.779, 61.889, 63.100, 66.374, 66.937, 68.685, 69.745, 70.511, 81.849, 93.767, 99.765.

U VI 1050/15-3 2738

— V imenu Njeg. Veličanstva cesarja I. C. kr. okrajna sodnija v Ljubljani odd. VI. je o obtožbi opravitelja državnega pravdnikstva zoper Jožefa Mesece, 56 let starega, na Vrhniki rojenega, na Vič pristojnega, kat. oženjenega gostilničarja na Glincah št. 47, nezakovanega, zavoljo prestopka po § 14 št. 1 cesarske naredbe z dne 3. avgusta 1915, drž. zak. št. 228 v navzočnosti opravitelja državnega pravdnikstva c. kr. avskultanta dr. Pavlina in prostega obtoženca gorenjega po danes dognani glavni razpravi po predlogu obtoženca na uporabo zakona, razsodila tako-le:

— Jožef Mesece je kriv, da je okoli 1. septembra 1915 na Glincah petrolej, katerega je kupil za ceno 1 kg 76 vinarjev, prodal za ceno 1 liter 80 vinarjev, torej izrabljaje iz-

redne razmere, povzročene po vojnem stanju, za neobhodno potrebno reč očitno čezmerno ceno zahteval; zakrivil je s tem prestopok draženja po § 14 št. 1 cesarske naredbe z dne 7. avgusta 1915, drž. zak. št. 228 ter se po tem paragrafu z uporabo § 261 in 266 kaz. zak. obsoja v 40 kron denarne globe, v slučaju neizterljivosti v štiridnevni zapor in po § 389 kaz. pr. r. v stroške kazenskega postopanja in izvršitve kazni.

Ljubljana, 28. septembra 1915.

Nagode m. p.

Razne stvari.

— Nova železniška proga Petrograd - Jekaterina. Poroča se iz Petrograda, da nova železnica, ki bo vezala Petrograd z luko Jekaterina, ki je celo leto prosta ledu, bo otvorjena začetkom novembra, služila bo vojaškim svrham.

— Vojaške službe se boje. »Daily Mail« poroča, da za vojaško službo zmogni neoženjeni Angleži ne dobe več potnih listov, ker se je izkazalo, da jih je odšlo že jako mnogo v Združene države severo-ameriške ali v Avstralijo, samo da bi jim ne bilo treba služiti pri vojaki.

— Grški častniki so od vojne službe oproščeni. Grška vlada je sklenila, da rednim članom redakcij dnevnih listov ni treba pod orožje z ozirom na važno funkcijo, ki jo izvršuje časopisje v vojnem času. Vsled te odredbe je oproščenih v Atenah okrog 300 urednikov, povečini rezervnih častnikov.

— Upnik in dolžnik. V Landavu ob Izari je neki krmar naletel na svojega upnika, ki je ravno tisti dan njegovo posestvo pogljal na boben. Dolžnik je upnika napadel najprej z revolverjem in ker se ta ni sprožil, je začel delati z nožem. Konec pretepa z noži je bil, da je upnik oblezel težko ranjen, dolžnik pa je dobil 12 težkih ran in je na cesti umrl.

— »Ministrova hči«. Na Nemškem že opetovano kaznovana modistka Mia Penkert je sleparila po Dunaju na najrazličnejše načine. Enkrat se je izdajala za grofico, drugič za sestro v vojni padlega stotnika, najraje pa za hčer nekdanjega pravosodnega ministra Kleina. Sleparila je prav uspešno in izvabila civilnim osebam pa tudi oficirjem neznano koliko denarja. Zdej so jo zaprli za dva meseca.

— Kašelj in nahod sta sicer v našem podnebnju pogosta gosta, pa bi jih kljub temu — kakor se zgodi tako pogosto — ne smeli puščati zne-mar, ker pogosto vodita do hudih posledic. »Sirolin Roche« je sredstvo, ki, vporabljen takoj ob nastanku kašlja, v nekaj dneh zagotovo odstrani katar. Vsaka gospodinja naj se torej začasa preskrbi s tem domačim zdravilom, ki se dobi v vsaki lekarni.

— Ubegel slepar. Pred dunajskim izjemnim sodiščem je bila dne 20. septembra obravnavana proti 29 let staremu, a že jako znanemu klativitezu Frideriku Hahnju, ki se je izdajal za grofa in opeharil mnogo ljudi za znatne svote s tem, da jim je obljubljal redove in odlikovanja, ki jim jih preskrbi po svojih odličnih zvezah. Hahn je bil obsojen na 18 mesecev ječe, a posrečilo se mu je, da je 20. t. m. iz dunajskega sodnega poslopja pobegnil.

Najnovejša poročila.

Napad Albancev na črnogorski mej.

— Lyon, 22. oktobra. (Kor. urad.) Po poročilu lista »Progress« iz Cetinje je več manjših albanskih band prekorajilo mejo pri Bei Ziamd. Črnogorske čete so jih napadle in razpršile. Albanci so pustili na mestu mnogo mrtvih in ranjenih, Črnogorci pa so izgubili le malo svojih ljudi.

Grčija je odklonila otok Ciper.

— London, 22. oktobra. (Kor. ur.) »Times« poroča: V dobro informiranih krogih se razglašja, da je Grčija odklonila ponudbo četverozeve glede otoka Ciper.

Podpisujte vojno posojilo!

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za »Rdeči križ«: Gosp. Gr. Demšar, c. kr. notar v Mokronogu, 10 K, iz kazenske poravnave U 229/15.

Za »Zavod za v vojni oslepele kranjske vojake«: Čitalnica v Postojni 20 kron, namesto venca na grob umrlemu Ivanu Burji. Srčna hvala!

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnišnici.

Dne 18. oktobra: Berta Struss, hči poduradnika državne železnice v pokoji, 14 let.

Dne 19. oktobra: Alojzij Vreček, mizarški pomočnik, 44 let.

Današnji list obsega 10 strani.Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

Vidna nad morjem 3062 Sreda 1. zračni tlak 735 mm

oktobra	čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
22.	2. pop.	739.6	8.3	sr. jvzh.	oblačno
22.	9. zv.	739.7	6.3	sl. jvzh.	dež
23.	7. zj.	739.4	5.0	„	oblačno

Srednja včerajšnja temperatura 6.3° norm. 9.3°. Padavina v 24 urah mm 61.

Korespondenca.

Mlad češki vojak bi rad dopisoval oziroma se seznanil z intelig. Slovenko. Juan Iskren, L. E. št. 509, vojna pošta 330. 2744

Korespondenca.

Mlade izobražene gospice želijo dopisovati z veselimi, odkritosrčnimi gospodi. — Cenjene ponudbe pod »Korespondenca« na upravn. »Slovenskega Naroda«. 2691

Dva mlada kadeta, urni se se 3 juž bojišča, želita znanja z dvema mladima veselima gospodičnima. Ponudbe je poslati na upravništvo »Slovenskega Naroda« pod »Mirko 24/2739«. 2739

Stara, prvovrstna solingenska tvernica britov išče pri grosistih pri mestnih nožarjih prav do bro uvedenega 2733

zastopnika.

Ponudbe pod »K. S. 1012« odpošila RUDOLF MOSSE, Köln a. Rhein.

Hotel Bellevue
vsako soboto in nedeljo
domače krvave in jetrne
klobase

Kupim in dobro plačam več stare še dobro ohranjene

: obleke. :
Kupim tudi stare
: čevlje :
in
pohištvo.

Naslov 1693

Bratovž Vid, Ljubljana.

Za zdravje želodca!

Čez

ga ni!

Po njem ti jed diši,
Želodec ne opeša
In glava ne boli!

Zahtevajte izrečno »FLORIAN!«

Zavračajte ponaredbe!

Kopirano varovano.

Naš dobri oče, stari oče in tast, gospod

JAKOB AŽMAN

bivši mnogoletni uradnik užitniške naklade,

je umrl danes, ob 7 uri zjutraj, v 69. letu svojega trudopolnega življenja, ko je prejel zadnje tolažilo sv. vere. Pogreb se vrši v nedeljo 24. oktobra v Rudolfovem. Sv. maše se bodo služile istotam in v Ljubljani. Pokoj njegovi duši!

RUDOLFOVO-LJUBLJANA 22. okt. 1915.

Franc, Rado, Ciril, Metod, sinovi. — Irma Stupica, Terezina Jakowitsch, Nežica, Anica, Josipina, hčere. — Ružena Ažman, Tončka Ažman, snuhi. — Fran Stupica, Frido Jakowitsch, zeta. 2731

ZAHVALA.

Za tako obilo nam izraze iskrenega sočutja ob prebriski izgubi našega ljubljene soproga in očeta, oziroma brata, svaka itd., gospoda

Štefana Tomšiča

nadučitelja v pokoju

ki nas je prerano zadela, ter za mnogoštevilno čašče spremstvo pri pogrebu, izrekamo vsem globokočutečo srčno zahvalo.

Žalujemo ostali.

Št. 17.082.

2748

Razglas.

Listje z drevov na Opekarski cesti in v Koleziji se prodaja potom javne dražbe v ponedeljek dne 25. oktobra 1915 ob 9. uri dopoldne.

Kupci naj se zbere pri bivšem Jelovškovem skladišču ob Ljubljani.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 25. oktobra 1915.

Volna za naše vojake v obrambo proti mrazu:**M. DRENIK**

Ljubljana, Kongresni trg 7.

snežne kapice,
sviterji,
zapestke,
koleniki,
životni pasovi,
nogavice i. t. d.**SIROLIN "Roche"**

Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsek, ki trpi na trajnem kašlju. Lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Osebe s kroničnim kašljem bronhijev, ki s Sirolinom ozdrave.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znatno ohranja naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutje.

Se dobi v
vseh lekarnah
à K. 4.-**Modni salon****Stuchly-Maschke**

Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Osebo izbrane
novosti z Dunaja.Priporočila: največje izbere klobukov
za dame in deklice kakor tudi bogato
zalogo žalnih klobukov.
Zunanja naročila na izbiro z obratno pošto.

Solidno blago.

Popravila točno in vestno.

Priznane nizke cene.

2 trgovska sotrudnika

vojaščinu prosta se sprejmeta takoj za veletrgovino.

Ponudbe na trdiko

2747

HENRIK KENDA v LJUBLJANI.**Ovčjo volno**

vseh vrst in vsako množino

2117

kupi po najvišjih cenah
J. GROBELNIK, LJUBLJANA,
MESTNI TRG št. 22.**„Kino Central“**
v deželnem gledališču.

V soboto 23., v nedeljo 24. in ponedeljek 25. oktobra:

Zopet nekaj novega!

Zopet nekaj novega!

Drama v zvezdarnici
ali**Za eno zvezdo.**

Zelo zanimiv igrakaz v 3 dejanjih, poln novih situacij.

Če ženske študirajo ...

Krasna veselolgra žaljive ženske emancipacije.

Avstrijsko kinematografično
vojno poročilo.

Sporod za prihodnji teden od torika do četrta:

Duhovidec.

Psihologičen roman. Spiritistična drama v 4 dejanjih.

Ljubke sladke ženice. Krasna veselolgra.
V PETEK:

Kraljica noči. Drama iz življenja umetnikov s Henny Porten v naslovni vlogi. — Težke sanje. Komedija. — En dan iz življenja lepe ženske. Veselolgra.

delavecse sprejme za trgovino z drvmi
in premogom. 2743

MOSTE 9.

Trgovski vajenecoskrbovan pri svojih ljudeh se
sprejme v specijalni trgovini**Miro Domicelj**Ljubljana, Tržaška cesta št. 4.
2746

Prodajalka

so takoj sprejme.
Predstavi se je v ponedelj. med 6-7 uro
pri tvrdki „Humano“ Franca Jozefa c. 1.
2735

Kupi se dobro ohranjen PIANINO

Ponudbe na upravnštvo »Slovenskega
Naroda« pod „Pianino“ 2737“
2737

Suhe gobe

(Herrenpilze)
lepo zdravo, prima blago kupuje po
najvišjih cenah vsako množino Franc
Matheis, Eggenberg pri Gradcu,
Bergstrasse 32. 2741

Išče se v vseh notarskih rečeh izur-
jen in zanesljiv 2734

uradnik

eventuelno notarski kandidat. Vstop
1. decembra t. l. Plača po dogovoru.
Naslov pove upr. »Slovensk. Naroda«.

Knjigovoznica Iv. Bonač
sprejme
1 ali 2 učenki. 2715

Trgovski pomočnik

in 2740
vajenec
se takoj sprejmeta.
Peter Lassnik, Ljubljana.

100 l domače pijače!
ovečajo, slane in lepo gaste
si lahko vsako sam napravi s
majhnimi stroški. V zalogi so an-
anas, jabolčnik, grenadinec, mali-
novec, muškati hrubevec, poprovi
metovci, pomarančevci, prepe-
vec, višnjevec, Neuspeh izličen.
Ta domača pijača se lahko pije poleti hladna, pozimi
tudi vroča namesto ruma in žganja. Sestavine s natan-
čnim navodilom stanejo K 4-50 franko po povzetju.
Na pet takih porcij dam eno zastoj. Za ekonomije,
tvornice, večja gospodarstva, delavnice i. t. d., nepre-
cenljive vrednosti, ker to delavca sveži in ne opijani
in njegova delazmožnost ne trpi.
Jan Grollich, Engel-Drogerie, Brno, št. 639, Moravsko.

Lepe prsi dobe deklice in žene vsake starosti, ako
rabiyo moje najnovejše mazilo za
prsi, rabi se samo na zunaj, edino re-
nično učinkujoče sredstvo, zjamčeno ne-
škodljivo. Cena K 3, 5 in 8. Zraven spadajoče mlo 60 vin.
Suhi dobe lepe, polne telesne oblike z mojo redilno moko
»Käthe«, zjamčeno neškodljivo, mnogo zahvalnih
pism. Cena kartonu K 2-20 po povzetju. Od 4 kar-
tonov naprej pošt. prosto. — Pošiljatelj pošte re-
stante samo če se pošlje denar naprej. — Razpošilja ga
Käthe Menzel, Dunaj VI., Stumporgasse 49 K. 2. Stock.

Preselitev.
Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem preselil svojo
zlatarsko delavnico
iz Gosposke ulice št. 4 v Ljubljani 2742
v Vegovo ulico št. 12.
Priporočam se tudi v nadalje za nova dela in popravila, ki jih izvršujem z
največjo točnostjo najsolidneje in po najnižjih cenah.
Alojzij Fuchs, zlatar.

Stroje za pripravljanje krme
reporeznice, rezilnice
parilnice za krmo, mečkalne mline
drobilnice, parilnice za živ. krmo
robkalnice za koruzo
stiskalnice za seno in slamo
izdelujejo in dobavljajo
PH. MAYFARTH & Co., DUNAJ
H., Taborstrasse 71 2725
tvornica poljedelskih in obrtniških strojev.
Ilustrovan katalog št. 725 gratis in franko.

Trgovina

z mešanim blagom in stanovanjem
se da takoj ali pozneje v najem.
Kje, pove uprav. »Slovensk. Naroda«
2736

Zaradi odpotovanja predam takoj ceno lep dobro ohranjen avtomobil

s 4 sedeži. 2706
Vpraša in ogleda se v trafikli
Jezeršek, Zaloška cesta 166.

Spreten 2721
knjigoveški pomočnik
se takoj sprejme.
A. Babka, Kongresni trg 13.

Koncipijenta

tudi začetnika, sprejemem takoj.
dr. Igo Janč,
odvetnik v Radovljici.

500 kron!
Vam plačam, ako Vaša kurja očesa, bra-
daviče, obličanci v 3 dneh brez bolečin
ne izginejo s korenino vred z **Ria bal-
zomom.** Lonček z garancijskim pismom
1 K, 3 lončki K 2-50, 6 lončkov K 4-50.
Kemeny, Košice (Kassa) i Postfach 12/22,
Ogrsko. 1842

!! Kupčevalci, zahtevajte takoj !!

cenovnik na veliko o električnih
predmetih in o acetienskih sve-
tiljkih vseh vrst.
Namizne svetiljke,
visoke svetiljke,
svetiljke za kolesa
in ročne svetiljke,
žepne svetiljke itd.
Najcenejši nakup.
A. WEISSBERG
Dunaj II., 2109
Untere Donaustrasse 23/III.
Slovensko dopisovanje.

A. KUNST

Ljubljana
Zidovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval
Istnega izdelka za dame, gospode
in otroke je vedno na izbero.
Vsakršna naročila se izvršujejo točno in
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in
zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj
se blagovoli vzorce poslati. 40

Največja zaloga navadnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinjšee
žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Nezanjani naročnikom se
pošlje s povzetjem.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.
Velika zaloga
**steklenine, porcela-
na, svetilk, zrcal,
šip, kozarcev, vrčkov**
i. t. d.
Gostilniška in kavarnar-
ska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apertura sukna.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Zdrave, rdečelične otroke

hočete imeti?
Potem jim dajte uživati izboljšano, aro-
matično **ribje olje** iz lekarne pri zlatem
orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje
olje iz katerega je popolnoma odstranjen
zoperi duh in vonj. 1 steklenica K 1-80.
**Zoper kašelj, zaslize-
nost in prehlajenje**
je v tem času za otroke najboljše pre-
izkušeno in mnogostransko priporočeno
trpotčev sok. — 1 steklenica 1 krono.
Zaloga vseh tu- in inozemskih
specialitet ter preizkušenih do-
mačih zdravil.
Izborna toaletna sredstva „Ada“.
Vedno sveže gumijske specialitete
Oddajajo se tudi zdravila za
člane vseh bolniških blagajin.
Razpošilja se 2krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.
Vinko Proháška
lekarna pri zlatem orlu
Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Išče se stanovanje

z dvema ali tremi sobama za takoj
ali s 1. novembrom. — Ponudbe pod
„takoj-november/2712“ na uprav.
»Slov. Naroda« 2712

Dober 2722
čevljarski pomočnik
se sprejme v trajno delo.
Matija Trehar, Sv. Petra cesta št. 6.

Išče se
učenec
vešč slovenskega in nemškega jezika
za specerijsko trgovino na deželi v
postojnskem okraju. 2699
Naslov pove uprav. »Slov. Naroda«.

Iščem za takojšnji nastop več delavcev

za sekanje in izdelovanje drv.
Ponudbe na naslov:
Franc Dolenc,
trgovina z lesom v Stariloki po-
šta Školjaloka. 2692

Prodajalka

vešča manufakturne in specerijske stroke,
se sprejme pod ugodnimi pogoji v
večji trgovini na deželi.
Istotam se sprejme tudi
učenka
z dobro šolsko izobrazbo. 2723
Ponudbe sprejema Josip Rud-
mann, trgovec v Krški vasi pri
Brežicah.

Popravila in preoblike
:: točno in cen. ::
Popravila in preoblike
:: točno in cen. ::
Najcenejše
dežnike
in solnčnike
domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov
Jos. Vidmar
Ljubljana
Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Gonoktein.

Najnovejšo izkušeno sredstvo
proti kapavcu (triperju), belem
čoku, črevesnemu in mehurnemu
katarju i. t. d.
GONOKTEIN je upeljan na
češki kliniki dvornege svetnika
vseuč. prof. dr. V. Janovskega.
Na nemški praški kliniki vseuč.
prof. dr. K. Kreibicha. Toplo ga
priporočajo vseuč. prof. dr. J. Bu-
kovskv, vseuč. prof. F. Samber-
ger, vseuč. docent dr. J. Odstrčil
i. t. d.
M. U. dr. REJMON c. in kr.
polkovni zdravnik v Tuzli piše:
Naznanjam Vam, da sem z Vašim
Gonokteinom dosegel sijajne us-
pehe, posebno pa sem opazil, da
ponehajo subjektivne bolečine in
gnojno iztekanje. Gonoktein sem
zapisoval tudi v slučajih mehur-
nega katarja in katarja sečne cevi
z izvrstnim uspehom. Nikoli ni-
sem pri pacientu opazil neugod-
nega delovanja na želodčne sluz-
nice in bolniki ga radi uživajo.
Dobi se v vseh večjih lekar-
nah, Škatljica K 5—. Zahtevajte
literaturo in prospekt.
Ljubljana: Lekarna Trakozev.
Zagreb: „Salvator“, Jelačićev trg.
Proizvaja: Farmakološkokemični la-
boratorij „HEKA“ Praga-Vrsovice 552.
Dobavitelj vojnega ministrstva in
Vojno-zdravstvenega združenja.

Hišne administracije

in druga računska dela i. t. d.
prevzame privatni uradnik.
Ponudbe po poštni dopisnici pod „pri-
vatni uradnik/2730“ na upravništvo
»Slovenskega Naroda«. 2730

Spretna kontoristinja

z večletno pisarniško prakso, zmožna
vseh pisarniških del, posebno pa ste-
nografije, želi premeniti službo.
Cenjene ponudbe pod „Vesna
1915“. 2700

Namizna jabolka

od 5 kg naprej po 20—60 vin. kg
razpošilja po povzetju **A. OSET, p.
Guštanj, Koroško.** Razpošilja se tudi
vino, jabolčnik, suhe češplje
in novo zdravilno kislino vodo
„SILVA vrelec“.

Sprejmeta se takoj dva poštena

dečka

zmožna obeh deželnih jezikov v do-
pro dočo trgovino z mešanim blagom
na Spod. Štajerskem. Ponudbe pod
„pošten deček/2669“ na uprav.
»Slovenskega Naroda«. 2969

Ježice

kupuje, vroče pošlje in vozne
liste preslubi, plača maksimalno
ceno, katero je izdal trgovinsko
ministrstvo dne 8. oktobra
tovarna za podplate
F. Rnafilč, Šmartno pri Litiji

Agentura: Fran Sever

Trst, Stadion 24
posreduje prodajo vseh deželnih
pridelkov in izdelkov,
posreduje nakup vsakega v Trstu
nahaajočega se blaga. 2622
Mleko, maslo, sir, jajca, suho
sadje, orehe, komno, mast, špeh,
salami itd. plačuje po najvišji ceni.

M. LOŽAR, kovač in izdelovalec raz-
nih voz, v Dragomelju pri Dom-
žalah sprejme takoj 2587

kovaškega in kolarskega
pomočnika
ter
2 vajenca.

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdova
ključavničarstvo
in
zaloga štedilnikov
se nahaja: 10
Šmbožev trg št. 9.

Lasne kite

v veliki zalogi, najfinjšee kako-
vosti po 7, 9, 12 in 16 kron —
vse vrste lasne podloge in mre-
žice — barva za laso in brado
„Neril“ po 2 in 4 K — toaletne
potrebščine — lasulje, brade in
druge potrebščine za maskiranje,
vse po zmernih cenah priporoča
Štefan Strmoli
Ljubljana, Pod Trančo št. 1.
(Krišiče Mestnega in Starega trga)
Postrežba točna in vesnaja.

Sprejme se takoj trgovalski
sotrudnik ali sotrudnica
izurjena v železnini, pri 2398
FRANCU PICEKU,
trgovina z železnim in spec. blagom
v Ribnici, — Kranjsko.

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 11 vplačili.

„SLAVIJA“
Vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Reservni fond K 71,040.302-26. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 145,150.178-29.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo.
Vsa pojasnila daje:
Generalno zastopstvo v Ljubljani Cigar pisarne so v lastni ban-čni hiši v Gosposki ulici šte. 12.

Zavaruje poslopja in premočnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenl takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1914:

K 202,841.494.—.

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 30. sept. 1915:

K 93,215.892.—.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vogal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Delniški kapital in reserve 65,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje **borznih naročil** na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — **Opravišče c. kr. razr. loterije** Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. **Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.**

Brzjavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon šte. 41

Lepa dvonadstropna
VILA
z velikim vrtom v Ljubljani,
se ugodno proda. 2023
Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«.

Pivnica
v Laškem trgu
se odda takoj v najem.
Dr. Jos. Kolšek, odvetnik v Laškem trgu.
2705

B. GÖTZL

LJUBLJANA, Mestni trg 19

priloga
krasne novosti jesenskih in zimskih oblek in površnikov domačega izdelka
po izredno nizkih cenah.
Brez konkurence! Solidna postrežba! Najnižje cene!

Lepa dobro ohranjena 2716

spalna oprava

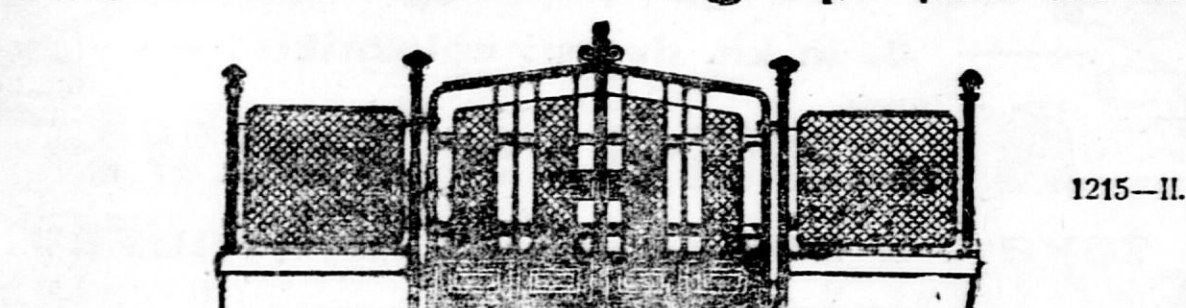
se zaradi selitve poceni proda. — Ogleda se lahko samo popoldne Gledališka ulica 10/III, vrata 14.

Zaradi odpotovanja se dasta v roje ali pa tudi prodasta 2699

2 kravi in voz.

Kje, pove upravn. »Slov. Naroda«.

Praktične in cené ograje

iz žičastih mrež in kovanege železa preprosto ali tudi najkрасnejše opremljene, vrtno ograje iz kovanege železa, stopniške ograje, okenske mreže, ograje za grobove, grobnice, balkone in pročelja, večkrat sukane šesterokotne, v ognju pocinkane ter štiroglate srojne žicaste pletenine za ograditve gozdov, travnikov in vrtov, za varstvo proti zajcem, pasjake, fazanerije, voliere, igrališča za lawn-tennis, Rabitzve stene in monirske gradbe, dalje mreže za pesek in gramoz, jeklena bodeča žica za plotove, ves ograjevalni material in vse zadavne izdelke dobavljajo po najnižjih cenah

Hutter & Schrautz d. d., Dunaj VI., Windmühlgasse 26/42
tvornica sitarskega in klobučevinastega blaga.

Vzorčne knjige, preračuni in pojasnila vsake vrste gratis in fr.
Dobiva se pri vseh večjih trgovcih z železnino.

M. Schubert

preje Bilina & Kasch,
Ljubljana, Zidovska ul. 5.
priporoča veliko zalogo tkanin in glase-rokavice, modno blago za gospode in dame, raznovrstne fine parfume, ročna dela in material, kirurški predmeti. 413
Moderna predtiskarija.
Izdelovanje preoblečenih gumbov.

ALFONZ BREZNIK

učitelj Glas. Matice in edini zapriseni strokovnjak c. kr. dež. sodišča

Ljubljana, Kongresni trg 15.
(Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najposobnejša trrdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev

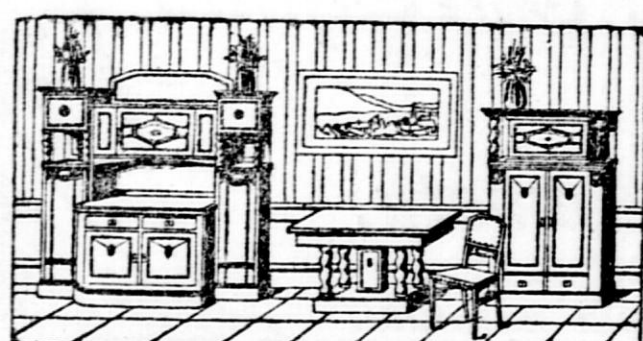
na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsoga glasbenega orodja, strun in muzikali.

Edini založnik dvornih in komornih tvornic: Bösendorfer, Hözl & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder Stingl, Rud. Stelzhammer, Czapka, Lauberger & Gloss.

Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji).
Obroki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavno obvezna garancija. Najemnine najnižja. Zamenja najugodnejša. Uplačevanje ter popravila strokovno in ceno. Ker imam zgoraj navedene prve fabrikate izključno le jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifikatov in navideznega „pofelna“ pri kričalcih, ki se drzno govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. — Mizarstvo.

Popolna spalna oprava: 2 postelji, 2 omari, 2 nočni omari in 1 umivalnik s marm. ploščo in ogledalom K 350.—.

Jamči se za solidno delo. Cene konkurenčne. Zahtevajte naj-novejši katalog, kateri obsega nad 300 modernih slik.

Otroški vozički.

J. Pogačnik, Ljubljana,
Marije Terezije cesta št. 13—18.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana 839

Kolezijska ulica št. 16

priporoča svojo bogato opremljeno vrtnarstvo ter okusno izdelane vence, šopke in trakove.

izposojevanje ob mrtvaških odrh drevesne cvetlice, kakor tudi najfinišje dekoracijske cvetlice za dvorane in balkone. Vsakovrstne sadike do najzlahotnejših cvetic in zelenjadi. Sprejemam naročila na deželo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno.
Brzjavke: I. Bizovičar, vrtnar. Ljubljana.

Priporočamo specialno

damsko in otroško kon fecijo

zelo solidne trrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.

Najnovejša KOSTUME Najnovejša

BLUZE i Plašče, jope i Zalne — domače obleke Perilo, čepice, modroce in modne predmete. KRILA

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.

Največja izbira žalnih klobukov.

Priporoča se
solidna trdka

modni salon

specialno damskih in otroških klobukov
ter svilenih čepic v najnovejših oblikah.

MARIJA GÖTZL, Židovska ulica šte. 8.

533

Vnanja naročila obratom pošte in na izbero.

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir

362

M. GELBAUS, oblastveno avtor. in zaprišeženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

A. & E. SKABERNÉ

Ljubljana, Mestni trg 10

špecialna trgovina pletenin, trikotaž in perila

priporoča svojo veliko zalogo, kakor:

Sportno in vojaško perilo in sicer: nogavice, gamaše, dokolenice, snežne kučme, rokavice, žilogrelce, sviterje, pletene srajce in spodnje hlače iz volne, velblodje dlake in bombaža.
Perilo za dame in gospode iz šifona, cefirja, barhenta in flanele.
Perilo za dečke, deklice in dojenčke.
Gumijevi plašč, nahrbtniki i. t. d.

Na debelo in drobno.

Zahtevajte

zastoj in poštnine prosto moj
glavni katalog s 4000 podobami,
ur, zlatnine in srebrnine, glasbil,
orožja i. t. d. i. t. d.

Prva tvornica ur

JAN KONRAD, c. kr. dvor. dobavitelj, Most 884. (Časlo).
Niklajsta ankerica K 380, boljše kakovosti
K 420, v starosrebrnem kovinskem rokoko
okrovju K 480, s švicar. kolesjem na sidro
K 5— Vojne spominske ure K 550, 6—,
radijeve žepne ure K 850, niklajsta budilka
K 290. Razpošiljanje po povzetju. Brez
rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj.

Nad 50 let obstoječa
parna barvarija in kemično snaženje oblek

ter

610

apretura sukna

Ljubljana, Anton Boc Glince,
Selenburgova ul. 6. Burska ulica 46.
se priporoča.
Postrežba vestna in točna. Najnižje cene.

Modni salon
Rozi Fabčič
Ljubljana, Rimska cesta št. 6
priporoče cenj. damam krasno izbero najnovejših damskih
in otroških klobukov in čepic za zimsko sezono.

Srebrna prstan s obesimo, lepo
emajliran K 5—
Srebrna prstan, lepo emajliran
„Viribus unius“ K 2—
Srebrna prstan, lepo emajliran,
„Svetovna vojna“ s rdečim
kristalom K 230
Srebrna prstan „Schützengra-
ben“ K 5—
Srebrna prstan „Kriegsge-
fangen“ K 5—
Srebrna prstan „Kriegsge-
fangen“ K 5—

Zelezen prstan s srebrnom pre-
oblečen, lepo izdelan K 3—
Zelezen prstan s 14 kar. zlatom
preoblečen in zlatimi rožiči
K 10—
Isti železni prstan s zlatom
preoblečen in izsekano šie-
vilke in podoba K 12—

Največja izbira
patriotičnih spominskih prstanov.

Najboljše ure

najfinejše svetovne znamke,
kakor tudizlatnina, srebrnina in namizna oprava.
Cene nizke. Cene nizke.

Za obilni obisk se vpljudno priporoča

F. Čuden

Prešernova ulica št. 1 v Ljubljani.

Lašna tovarna ur v Svici.

Cenik tudi po pošti gratis.

Kupuje se staro zlato in srebro po visoki ceni.

Cvetlični salon
Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.

Sopki, venci s trakovi in napisi se
izdelujejo po najnižjih cenah. Delo
okusno vezano. Velika zaloga krasnih
suhin vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem

Viktor Bajt

Naslov za brzojav:

Viktor Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

C. in kr. dvorni založniki
A. Zankl sinovi
tovarne barv, lakov in firnežev
LJUBLJANA.
Centrala: Gradec. Centrala: Gradec.
Tovarne in podružnice: na Dunaju, v Göstingu, Trstu,
Ljubljani, Ljubnem in v Leitendorfu.
Priporočajo:
vse vrste oljnat, suhe, emajlne in fasadne barve, firnež,
pristni kranjski, mavec (Gyps), olje za pod in stroje, karbo-
linej, čopiče, steklarski in mizarski klej in druge v to stroko
spadajoče stvari.
Ceniki na razpolago! Ceniki na razpolago!

Peter Kozina
tovarna čevljev

& Komp.

v Tržiču, Sorensko

prodaja lastne izdelke na debelo in drobno

v Ljubljani, Breg, nasproti sv. Jakoba mostu.

Vojaški čevlji za moštvo in častnike se dobe v vsaki množini.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1914 K 740,000.000.—
Vlog dne 30. junija 1915. „ 46,800.000.—
Rezervnega zaklada „ 1,330.000.—

4 1/2 %

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in

stoji pod kotrolo c. kr. deželne vlade.

Hranilnica posoja na zemljišča in poslojpa proti 5 1/4% obrestim in najmanj 3/4% amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Boj proti nemškemu kapitalu v Italiji.

Italije ni napovedala vojne Nemčiji, napovedala pa je boj nemškemu kapitalu. Barzilai v svojem neapeljskem govoru ni bil nič bojevit proti Nemčiji, kakor je kar gorel svetega navdušenja za krvavo vojno proti Avstriji, ali omenil je gospodarski boj proti Nemčiji, katerega mora Italija izvojevati. Italijanska cenzura ne dopušča žalitev Nemčije, vsako razžaljevo besedo črta, ker vlada menda vendar noče tega, da bi se nemški kapital kar nakrat odtegnil Italiji, dopušča pa boje proti institucijam, ki imajo čisto italijansko lice, za katerim pa tiči tudi nemški kapital. V Cernobiiu so se pobratili zastopniki italijanskega in francoskega kapitala v to svrhu, da izrinejo iz Italije vsako gospodarsko delavnost in kjerkoli pri kakem podjetju sodeluje nemški vpliv, nemški kapital, ga treba nadomestiti s francoskim. To so načrti za bodočnost.

Pred 19. leti je bila ustanovljena Banca Commerciale (trgovska banka) z nemškim kapitalom. Takega vpliva z nemške strani, kakor je bil prvotno, sicer sedaj ni več in direktor commerdatore Otto Joel, rojen v Danzigu, pod katerega vodstvom se je zavod krasno razvil, je moral odstopiti že pred par leti, poiskali pa so ga v nadzorstvo. Nemški člani upravnega sveta so tudi morali pred leti že odstopiti vsled gonje, ki se je takrat pričela proti tujcem. Ta zavod, Banca commerciale, hočejo popolnoma uničiti, češ, na ta način se otresejo nemškega kapitala in njegovega vpliva. V to svrhu deluje skupina bančnih društev in zavodov: Societè Bancaria, Banco di Sconto in Credito Provinciale. Njihovo glasilo je »Idea Nazionale«.

Značilno je, kako se obrača sedanji direktor trgovske banke senator Mangilli, lastnik jedne največjih špedicijskih tvrdk, ki imajo številne filijale tudi v Nemčiji. Pri že omenjenem italijanskem - francoskem pobratimstvu v Cernobiiu je bil poleg; poprej pa kmalu po izbruhu svetovne vojne je bil poslan v Nemčijo svojega zastopnika, da je tam razlagal, da Italija ostane nevtralna, da njegove filijale v Nemčiji imajo čisto nemški značaj.

Boj proti banki nadaljuje »Idea nazionale«, glasilo nacionalistične stranke, s tako vneto, da menda niti čuti ne, da je prizadetih pri tem boju več njenih pokroviteljev in podpirateljev, ki so člani upravnega sveta omenjene banke. Ali pa imajo že kar naprej zagotovljene druga primerna mesta, kadar se spravi s finančnega sveta-tako obsova Banca commerciale.

Gospodarski boj Italije velja dalje zvezi električnih podjetij, katera je vstvarilo splošno elektrarno društvo v Berlinu skupno z Banco Commerciale. Ta podjetja, zlasti Societè per lo sviluppo delle forze elettriche in Italia, so pomagala jako izdatno vscvetu industrije na severu italijanske države. V ozkem stiku z njo se nahaja cela vrsta drugih podjetij, tako elektrarno društvo Adamello s kapitalom 15 milijonov lir, jadranska elektrarna v Benetkah, društvo za izkoriščanje vodnih sil v Benečiji, furlanska elektrarna itd.,

vsa ta podjetja so neizmerno koristila procvitu obrtne delavnosti. Seveda so bila taka podjetja pravzaprav italijanska, Italijani so bili v ogromni večini zaposleni v njih. Nemcev je bilo v upravi zelo malo. Ali zahvaliti se imajo za svoj razvitost v glavnem nemški podjetnosti in nemškemu kapitalu. »Idea Nazionale« pa besni proti vsemu, kar spominja na nemštvo in o svetlobo in moč razširjajočih elektrarnah trdi, da so samo orodje nemškega generalnega štaba! In te naprave so tudi fotografirane. Kdo drugi je naročil fotografije, ako ne generalni štab!

Italija je potrebovala, kakor razvidno, za svoj gospodarski napredek tuj kapital. Nemčija jej je v tem oziru šla na roko in umevno so nemški podjetniki in kapitalisti igrali veliko vlogo v italijanskem finančnem in industrijskem svetu. Italija si je opomogla z nemškim kapitalom, sedaj se bori proti nemškemu kapitalu, ali ne morda, da se postavi na lastne noge, da se bo gospodarsko razvijala s svojim denarjem, marveč nemški kapital ima nadomestiti francoski. torej Italija čuti, da mora ostati odvisna od tujega kapitala tudi v bodoče; to tudi bo gotovo, kajti sedanja vojna jej bo zadala udarce z dalekosežnimi posledicami na gospodarskem polju.

Spominajte se rodbin vpoklicanih vojakov in „Rdečega križa“.

Bolni Sanatorij Afleniz
Hofacker (830) - Stajersko, Prospekt

MATTONIS
JEDINSTVEN V SVOJEM ANALITIČNOJ KAKVOČI
NABOLJE ODVAJNA NAJŠIBURNIJR PORODIČNO PICE

GISSHUBLER
ČISTI PRIRODNI ALKALIZIR
KISELI IZVOR

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI.
LJUBLJANA - KOMENSKA ULICA 4
SEF. ZDRAVNIK PRIMARJ DR. FR. DERGANC

Orehe, suhe slive, suhe bruske in krompir

kupuje tvrdka
IVAN A. HARTMANNA
naslednik A. TOMAZIC, Ljubljana,
v vsaki množini po solidnih najvišjih cenah. 2538

Pri glavobolu, obraznih bolečinah premnogo ljudi uživa za olajšanje bolečin po poročilih več nego 100.000 zahvalnih pisem z najboljšim uspehom

dobrodejni

vteralni Fellerjev blagodišeči rastlinski esenčni fluid z zn.

12 steklenic franko 6 kron.
24 steklenic franko 10 kron
60 h. Lekarnar E. V. Feller
Stubica, Elsatrg št. 238 (Hrvaško). Odvajalne ra arbarske kroglice z zn. Elzakroglice 6
škatljic franko 4 K 40 h.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

Vsakemu naznanim zastoj, kako sem se rešil pljučne bolezni, nade, kašlja, želodčnih bolezni. Cenó sredstvo, ki je lahko dobi vsak. Pošljite svoj natančni naslov: **Tvor-nica Astrala, liker brez alkohola, Ivan Jamrazil, Zagreb, Maravska ulica 3.** Mnogo zahvalnih pisem. 2728

Išče se 241

komptoarist

zmožen vseh pisarniških del, obeh deželnih jezikov in se razume na sodnijske zadeve. Nastop čim prej mogoče. Naslov pove upr. »Slov. Nar.«

Dajl ter pravi

kostanj

suhe češnje, suhe bruske, laneno in konopljeno seme, bučna zrna proso, krompir, zelod, ezice (Knopper), orehe, vosek, vinski kamen, suhe gobe, predivo, sveže sadje, sploh vsa deželne pridelke

veletrgovina Anton Kolenc, Celje.

Istotako tudi vrzane oljate in petrolejske sode, vse vrste vreče, steklenice z zavojem za mineralno vodo. 2480

Proti

zobobolu in gnjilobi zob

izborno deluje dobro znana antiseptična

Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodilom 1 krono.

Deželna lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani, Restljeva cesta št. 1

poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagin juž. železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bol. blaginje v Ljubljani.

Melusine-ustna in zobna voda.

Blag. gospod lekarnar!

Prosim vlijudno, pošljite mi zopet tri steklenice Vaše izborno delujoče antiseptične melusine-ustne zobne vode, katera je neprekosljivo sredstvo zoper zobobol, utrja dlesno in odstranja neprijetno sapo iz ust. Za ohranjenje zob in osveženje ust jo bom vsakomur kar najbolje priporočal.

Spoštovanjem

Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Izvežbana

2686

prodajalka

prva moč

se išče za večjo manufakturno trgovino.

Kje, pove upravn. »Slov. Narodac«.

Trgovski pomočnik

spreten manufakturnist kakor tudi špecerije zmožen se sprejme pod ugodnimi pogoji v trgovini mešanega blaga in deželnih pridelkov 2693

Ant. Verbiča nasl. JOSIP SAVELI, St. Jur ob juž. železnici.

1. ogrske salame

(kóšerne)

od starega sklepa, ki se konec oktobra mora prevzeti kg po K 775 iz Buda-pešte po povzetu.

A. Svoda, agentura v Ljubljani.

Sveže češnje

hruške (tepke)

kupuje vsake množino in po najboljših cenah 2014

veležganjarna sadja

M. Rosner & Co., Ljubljana.

Volno

ovčjo, oprano in neoprano, kupim vsako množino po najvišji ceni proti takojšnjemu plačilu, ter plačam vožnjo szm. Večjo množino pošllem potnika osebno prevzet. 2031

Veletgovina R. Stermecki Celje št. 15, Stajersko.

G. Flux

Gosposka ulica 4,

I. nadstropje, levo. 2224

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

: Priporoča in namešča le boljše :

službe iskajoče vsake vrste

kakor

privatno trgovsko in gostilniško osobje izbira različnih služeb, zlasti za ženske Vestna in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosí za odgovor znanak

Schichtovo perilo - vojno perilo

Naicenejši in najboljši način pranja:

Namoči perilo nekoliko ur ali čez noč s pralnim praškom „Ženska hvala“. Peri tedaj dalj kakor običajno. Samo malo mila — najboljšo Schichtovo milo znamka »Jelen« — je še potrebno, da se najlepše perilo dobi.

Prihrani delo, čas, denar in milo.

2663

Ominol je najboljšo sredstvo za čiščenje rok v kuhinji in v hiši.

Dobiva se povsodi!

Dobiva se povsodi!

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„ Delniška glavica 8.000.000 kron. „

2530

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fondl okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Priporoča nakup srečk za 3. razred IV. c. kr. avstrijske razredne loterije.

Priloge od 3. oktobra do 6. novembra 1915.

Cene za posetnike srečk prejšnjega razreda:

1/1 srečka K 40.—, 1/2 srečke K 20.—, 1/4 srečke K 10.—, 1/8 srečke K 5.—.

Cene za novo vstopivše igralce:

1/1 srečka K 200.—, 1/2 srečke K 100.—, 1/4 srečke K 50.—, 1/8 srečke K 25.—.

Naročila se vrše najugodnejše po poštni nakaznici.

Sprejema začeti s 6. oktobrom t. l. prijave za

III. 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo

po originalnih pogojih in priporoča svojim komitentom obilno udeležbo pri razpisani subskripciji.

!Šivalni stroji!

„Singer“ in „Kaiser“ s podolgaštim, okroglim žolnikom, Central-Bobbin za dom in rokodelstvo se kupijo najbolje in najceneje pri firmi
A. WEISSBERG, tvariška zaloga
 Dunaj II., Untere Donaustrasse 23/III.
 Hitro razpošiljanje na vse železniške postaje. — Cenovniki v slovenskem jeziku zastoj. 2411

Prodaja VINA

Okoli 200 hektov zajamčeno naravnega vina iz letnikov 1912, in 1913. prodaja ravnateljstvo nadbiskupskih dobara v Zagrebu, Vlaška ulica št. 75.

Zajamčen uspeh ali pa denar nazaj. Zdravniški izkaz o izvršnem učinku, zraven pa še na tisoče zahv. pism na ogled.

Bužne, lepe prsi

dobite ob rabi med. 2481

dr. A. Rixa kreme za prsi oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, **zanesljiv uspeh**. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnari, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17 E.
 Zaloge v Ljubljani: Lekarna pri „Zlatem jelenu“, drogeriji Kano in „Adrija“.

Franc Kos Ljubljana, Sodna ulica.

Podpirajte domačo industrijo! Stare npravnice se ceno podpletajejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, modercike, telovnike, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno. Ker delam brez agentov, se cene velike nižje.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

prilporeča svoj priznani izvršeni Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljajoči kakor tudi svoje priznani izvršeno apno.

Prilporečila in izpričevala 1403

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

== Najnovejša izbira ==

umetniških in drugih

razglednic

pismenega papirja in vseh pisarniških in šolskih potrebščin

NARODNA KNJIGARNA

Ljubljana Prešernova ulica št. 7.

Svoje častite odjemalce

vljudno prosim, da se naj pri nakupu orožja in municije vsakdo izkaže s posebnim dovoljenjem od c. kr. okrajnega glavarstva ali od c. kr. državne policije v Ljubljani, da ima pravico do orožja in municije. Ne da bi se izkazal s tem dovoljenjem, ne smem prodati orožja ali municije, kakor tudi ne popravljati orožja.

Za časa vojne se ceniki ne razpošiljajo.

Fran Sevcik

puškar in trgovec s orožjem v Ljubljani.

Stampilije
 vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe,
 graver in izdelovatelj kavčkovih štampilij
 Ljubljana, Solenburova ulica 1.
 Ceniki franko. Ceniki franko.

VOLNO

za snežne čepice, moške nogavice, zapestnike i. t. d.

prilporeča

Toni Jager

LJUBLJANA

Židovska ulica št. 5.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

pokrivalci streh in klepar, vpeljalci strelavodov, ter instalater vodovodov Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Prilporeča se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrliljem z

asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Hartschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.

Mišna in kuhinjska oprava. Postekljena posoda Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Jos. Rojina

modni atelije

: za gospode :

Ljubljana,

Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in uradniške
uniforme:

po meri

v najkrajšem času.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

prilporeča svojo veliko izber dežnikov in solnčnikov. Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Nosna rdečica

dr. A. Rixa pasta Pompadour

Popolnoma neškodljivo. Poizkusni lonček K 1—, večji lonček K 3—
 D. A. Rixa biserno mleko, tekoč puder rožnat, bel in naravno rumen. Steklenica K 3—. Razpošiljanje diskretno. Kosmetikum dr. A. Rixa laboratorij na Dunaju IX., Berggasse 17/E. — Zaloge v Ljubljani lekarna pri »Zlatem jelenu«, parfumerija A. Kanc, drogerija »Adrija« (Cvancara). 2562

Damske klobuke

v največji izbiri prilporeča

MINKA HORVAT, modistka

LJUBLJANA, Stari trg št. 21.

Popravila najceneje.

2465

Popravila najceneje.

Vojno-zavarovalni urad v Kamniku

sprejme takoj pridne

potnike, sotrudnike in sotrudnice

proti ugodnim prejemkom. 2713

Odlikovan na razstavi v Radovljici 1. 1904 s časno diplomom in kolajno 1. vrste.

BRINJEVEC

najfinejše vrste, posebno prilporečljiv proti kužnim boleznim, se dobi pri

GABRIJELU ERŽENU

Zapuže, pošta Begunje pri Lescah, Kranjsko.

Za pristnost se jamči.

1277

Cene zmerne.

1500 flanelnih odej

skupaj ali posamezno 2726

odda takoj poceni

veletrgovina R. Stermecki, Celje.

Usta-
novljeno
L. 1842.

Tovarna oljnatih barv, laka in firneža

Telefon
številka
154.

BRATA

EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna

in pohištvna pleskarja 41

Prodajalnica:

Miklošičeva ulica št. 6.

nasproti hotela „Union“.

Ljubljana

Delavnica:

Igriška ulica št. 6.

Električna sila.

Brez konkurence!

F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj prilporečni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJU STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

